/ Copie / :

Dosarul nr. 2-1770/2024
2-23167288-38-2-23112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunțat public 09 aprilie 2025 în or. Rezina.
Hotărârea integrală întocmită la 02 iunie 2025 .

Judecătoria Orhei, sediul Rezina
Instanța de judecată având în componenţă :
Preşedintele şedinţei, judecător Elvira LAVCIUC
Grefieri : Tatiana Șarcanean, Vasile Lefter, Natalia Cemîrtan

Cu participarea reprezentantului reclamantului/pârât *****Iurie, în persoana avocatului Stela Lefter, împuternicită prin mandatul cu seria MA nr.2002354 din 23.11.2023
Reprezentantului pârâtei/reclamante Zgurean Vitalina, în persoana avocatului Valeriu Covaș, împuternicit prin mandatul cu seria MA nr.1769494 din 17.04.2024

Reprezentantului intervenientului accesoriu, Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești, Melnic Galina
Pârâtei/reclamante Zgurean Vitalina

Examinând în şedinţă de judecată publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată a reclamantului *****Iurie către Zgurean Vitalina, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori comuni cu tata, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori comuni într-o sumă bănească fixă și cheltuielilor de judecată

și cererea reconvențională din 05.03.2024 înaintată de către reprezentantul lui *****, în persoana avocatului Igori Namolovan către *****Iurie, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori comuni ai părților cu mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori comuni într-o sumă bănească fixă ,-

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanţilor la proces :

1. La 23.11.2023, în adresa instanței de fond Judecătoria Orhei, sediul Rezina, a fost înregistrată cererea de chemare în judecată a reclamantului *****Iurie către Zgurean Vitalina, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori comuni, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori comuni într-o sumă bănească fixă și cheltuielilor de judecată.

2. În acțiunea civilă, reclamantul *****Iurie a invocat că, cu pârâta a format inițial relații de concubinaj în anul *****, când aceasta era însărcinată de la un alt bărbat. La data de ***** s-a născut *****, față de care a recunoscut paternitatea, cunoscând că nu este tatăl ei biologic, însă a acceptat-o ca pe fiica proprie. În anul 2018 au decis să înregistreze căsătoria, iar la ***** s-a născut deja fiul *****. În scopul îmbunătățirii condițiilor de trai și asigurării financiare a familiei, a început a pleca la muncă în Germania. Trimitea regulat bani. La un moment dat, a aflat că pârâta se distrează cu banii primiți, dar de copii nu are grijă. Venind acasă, în octombrie anul curent, a găsit pârâta în stare de ebrietate alcoolică și încă și drogată. Atunci i-a propus să divorțeze la acord comun. Astfel, la 20.10.2023 au desfăcut căsătoria prin SSC Șoldănești la acord comun, iar imediat s-au și separat cu traiul, el revenind la casa părintească. N-a durat mult, când fiica l-a contactat și plângând l-a rugat să-i ia de la pârâtă, pe motiv că acolo se petrec beții, cu ei deja concubinează un bărbat care o supune agresărilor fizice și copilul este trimis să le procure băuturi alcoolice, fiind după intervenție chirurgicală - pansamente nu i se fac etc...Bineînțeles că, imediat a reacționat, a mers la primărie și a cerut susținere de la asistentul social - la care asistentul a fost foarte rezervat, cât și primarul - invocând că, ei cunosc cine este pârâta și că nu obiectează dacă copiii are să-i ia. A mai invocat că, deja fiind cu dumnealui, aceasta declară că nu dorește să trăiască, fiind la o vârstă atât de fragedă, î-și dă seama că a avut de suferit prea mult din cauza pârâtei. Luând în considerație faptul, că pârâta nu este angajată în câmpul muncii pretinde ca aceasta să achite o pensie alimentară sub formă de taxă-fixă, în mărime de 2000 lei/lună pentru fiecare copil, ca să acopere cel puțin ½ din cheltuielile minime necesare pentru o întreținere decentă a copiilor.
3. În cererea de chemare în judecată se solicită determinarea domiciliului copiilor minori : Ababii *****, născută la ***** și **********, născut la *****, cu reclamantul *****Iurie; încasarea de la Zgurean(Ababii) Vitalina în beneficiul reclamantului, a pensiei pentru întreținerea copiilor minori : ********** și Ababii *****, sub formă de taxă - fixă în mărime de 2000 lei/lună pentru fiecare copil (total : 4000 lei/lună), din momentul depunerii cererii până la atingerea vârstei majoratului lor și să fie încasate de pe pârâtă în beneficiul reclamantului toate cheltuielile de judecată. / f.d .7, vol.1 /
4. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 24.11.2023, cererea de chemare în judecată a reclamantului *****Iurie către Zgurean Vitalina, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești,a fost acceptată în procedură contencioasă, cu fixarea ședinței de judecată pregătitoare pentru 16.01.2024, ora 13:00.
5. Ședința de judecată din 16.01.2024 s-a întrerupt pentru 14.02.2024, ora 14:00, la cererea scrisă a avocatului I.Namolovan, care a solicitat termen pentru a se familiariza cu materialele cauzei civile.
6. Ședința de judecată din 14.02.2024 s-a întrerupt pentru 05.03.2024, ora 10:00, la cererea scrisă a reprezentantului intervenientului accesoriu pe motivul lipsei unei persoane împuternicite după reorganizarea Autorității Tutelare Șoldănești.
7. La 04.03.2024,15.03.2024, în adresa instanței de fond au fost înregistrate referințele Structurii teritoriale asistență socială Centru-Est Șoldănești aferent determinării domiciliului copiilor minori comuni **********, născută la ***** și

**********, născut la ***** împreună cu tata, însoțite de cererile scrise a reprezentantului instituției sus-indicate, Corețchi Radu prin care solicită examinarea cauzei în absența sa. /f.d.34-46, 68-69,vol.1 /

8. În cadrul ședinței de judecată din 05.03.2024, reprezentantul pârâtei Zgurean Vitalina, în persoana avocatului I.Namolovan, a înaintat cerere reconvențională către *****Iurie, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori cu mama - Zgurean Vitalina și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori într-o sumă bănească fixă lunară în mărime a câte 2000,00 lei lunar pentru fiecare copil până la atingerea majoratului copiilor. /f.d.48-61, vol.1/
9. Ședința de judecată din 05.03.2024 s-a întrerupt pentru 18.03.2024, ora 09:00, la cererea avocatului I.Namolovan ca să prezinte bonul de achitare a taxei de timbru la intentarea acțiunii reconvenționale .
10. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 18.03.2024, a fost primită în procedură acțiunea reconvențională a reprezentantului pârâtei Zgurean Vitalina, în persoana avocatului I.Namolovan din 05.03.2024 către *****Iurie, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori ai părților cu mama și încasarea pensiei pentru întreținerea acestora .
11. Astfel, pe parcursul examinării cauzei civile în fond, în cadrul ședinței judiciare din 18.03.2024, reprezentantul reclamantului *****Iurie, în persona **avocatului Stela Lefter** a declarat că, părțile au format inițial relații de concubinaj în anul ***** când pârâta Zgurean Vitalina era deja însărcinată de la un alt bărbat. La data de ***** s-a născut fiica **********, față de care pârâtul a recunoscut paternitatea, a acceptat-o ca pe fiică proprie. În anul 2018 a fost înregistrată căsătoria între părți, iar la ***** s-a născut fiul **********. Pârâtul pleca adeseori peste hotarele țării la muncă pentru a asigura o viață mai bună familiei. Reclamantul trimitea bani acasă pentru întreținerea familiei, însă pârâta se distra cu banii trimiși de soț și nu avea grijă de copii. Venind acasă de peste hotare a găsit-o pe pârâtă în stare de ebrietate și drogată. Atunci pârâtul i-a propus reclamantei de a divorța. Au desfăcut căsătoria la SSC Șoldănești de comun acord și s-au separat cu traiul. Peste un timp, pe *****Iurie l-a sunat telefonic fiica și i-a comunicat că pârâta nu are grijă de ei. Pârâta deja se află în relații de concubinaj cu un alt bărbat, în familia acesteia persistă violența fizică și copilul este trimis de a procura alcool, copilul este stresat. Solicită determinarea domiciliului copiilor minori cu reclamantul și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori a câte 2000 lei lunar pentru fiecare copil. A mai declarat că, cererea reconvențională nu o susține. Referitor la determinarea domiciliului copiilor minori s-a expus Autoritatea Tutelară Locală s.*****, unde s-a stabilit că copiii se află în siguranță în familia tatălui din s.*****. Autoritatea Tutelară s-a expus pe faptul că, copiii ar fi bine să rămână cu tatăl. Pârâta-reclamantă nu a mers la conlucrare, i s-a propus ca să-i fie verificate condițiile de trai și a refuzat. Urma a fi efectuată evaluarea psihologică a copiilor, însă pârâta a refuzat, invocând că urmează să se consulte cu avocatul său, care până în sfârșit nu a acceptat. În asemenea circumstanțe, pârâta-reclamantă nu-și îndeplinește obligațiunile părintești cuvenite, copiii erau în risc și solicită respingerea cererii reconvenționale. Nu există nici un act ce ar confirma că pârâta era băută și

drogată, dar cei de la primăria s.***** au comunicat că cunosc situația. O oarecare expertiză urmează a fi efectuată cu acordul pârâtei ceea ce nu este posibil, refuzul lui Zgurean Vitalina rezultă din referința Autorității Tutelare Locale, unde este indicat că, V.Zgurean a refuzat verificarea condițiilor de trai. Mai precis va răspunde martorul *****Dorina referitor la adresarea de a efectua evaluarea psihologică a copiilor și precum că pârâta a cerut termen de a se consulta, de a da acordul sau nu. Din noiembrie 2023, Zgurean Vitalina a făcut câteva vizite nocturne copiilor. Pârâta a fost în vizita la copii când se aflau în spital. Au fost vizite la copii, dar contribuții esențiale au lipsit.

12. Tot în cadrul ședinței judiciare din 18.03.2024, reprezentantul pârâtei Zgurean Vitalina, în persoana avocatului Igor Namolovan a considerat că, cererea de bază cu privire la determinarea domiciliului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă invocând că, *****Iurie cunoaște că copilul ********** nu este a lui, fiindcă este din relația de concubinaj a Vitalinei cu un alt bărbat. Părțile au oficiat relația, apoi s-a născut fiul *****. Mai consideră avocatul I.Namolovan că, în acțiunea de bază sunt expuse fapte ce nu sunt demonstrate cu nimic și anume faptul că, pârâta era în stare de ebrietate și drogată. De la naștere și până în noiembrie 2023, anume Zgurean Vitalina a avut grijă de dezvoltarea fizică, psihologică, intelectuală a copiilor, iar faptul că în continuare prin admiterea acțiunii principale domiciliul copiilor va fi determinat cu tata, poate trauma în principiu minorii. Din aceste considerente apărarea optează pentru respingerea acțiunii inițiale, deoarece *****Iurie pleacă adeseori peste hotare și îngrijirea copiilor cade în sarcina altor persoane. A mai declarat avocatul I.Namolovan că, susține cererea reconvențională și consideră că, aceasta urmează a fi admisă din motiv că, la materialele cauzei au fost prezentate probe pozitive, care confirmă faptul că, *****Vitalina este angajată în cîmpul muncii, la medicul psihiatru, narcolog nu se află și nu s-a aflat, nu a fost atrasă la răspundere penală. Careva acte care ar confirma starea de ebrietate și consumul de droguri nu sunt. Asfel poate spune că pur și simplu abaterea nu a existat. În interesele clientei, la 06 februarie 2024 în adresa administrației Locale ***** a fost expediat un demers prin care au solicitate actele necesare, însă în principiu răspuns la acest demers au primit niște acte din luna noiembrie anul trecut. Practic ATL a fost foarte laconică la demersul pârâtei. Reieșind din cele expuse, optează și susține acțiunea reconvențională și solicită de a fi admisă și determinat domiciliul copiilor minori cu mama - Zgurean Vitalina și de a fi încasată pensie de întreținere pentru copiii minori a câte 2000 lei lunar și solicită respingerea acțiunii de bază. Cunoaște conținutul evaluării inițiale din 20.11.2023 și le-a anexat cu titlu de probă. După cum a mai menționat, răspuns la demersul din 16 februarie 2024 a mai înaintat un demers la ATL și cea raională de a le prezenta o serie de acte, însă ca răspuns la acest demers din 16.02.2024, ATL le-a expediat ca răspuns aceste anexe la cererea reconvențională. În principiu, au fost lipsiți de dreptul de a putea contesta aceste acte.
13. Pârâta/reclamantă Zgurean(Ababii) Vitalina, în cadrul ședinței judiciare din 18.03.2024 a explicat că, nu este de acord cu acțiunea civilă intentată de către *****Iurie. A mai declarat că, ********** este născută în anul ***** și ********** s-a născut în anul 2018. Ambele sarcini le-a dus bine, nu a consumat alcool. Tatăl copiilor a contribuit la creșterea copiilor, ultimul adesea pleca peste hotare. Pleca

pe trei luni, venea acasă pentru o săptămână și apoi pleca din nou. *****Iurie pleca peste hotare și mai înainte de a se cunoaște cu ea. După ce s-a născut fiica *****, *****Iurie a obținut pașaportul român și nu a inclus-o în pașaportul său, căci a spus că nu este fiica lui. Pe fiica ***** a hrănit-o cu piept doi ani și opt luni, iar fiul l-a hrănit cu piept un an și opt luni. A avut grijă de copii, erau hrăniți, îmbrăcați, nu a avut probleme cu Primăria. *****Dorina și ********** nu au contribuit la creșterea copiilor, căci *****Dorina era plecată peste hotare. Când a stat cu copiii în spital, vizitatori nu a avut, doar bunica pe linia lui *****Iurie a fost de câteva ori, tatăl copiilor era peste hotarele țării. A fost la control cu copiii la pediatru când au avut o simplă angină și o simplă răceală, la medic s-a prezentat doar ea, nu altcineva. Copiii nu au ieșit și nu au fugit din ogradă, erau îmbrăcați, nu au fost bătuți. Copiii nu au fost luați din cauza riscului, dar au fost luați de *****Iurie, i-a transmis benevol la 14-17 noiembrie 2023 pe motiv că tatăl *****Iurie s-a întors de peste hotare din Germania. A discutat cu *****Iurie la telefon și i-a spus că-i dă copiii pentru 2-3 zile. *****Iurie nu cunoștea că ea și-a luat divorțul de la starea civilă, ultimul i-a zis că vrea ca să locuiască împreună mai departe și i-a zis ca să nu-și ia divorțul. În octombrie 2023 a luat divorțul fără să-i spună lui *****Iurie. În luna noiembrie 2023, *****Iurie a aflat că a luat divorțul, din discuția purtată cu dumneaei. După ce i-a dat copiii lui ***** *****benevol, a venit *****Iurie și i-a explicat că are nevoie de divorț ca să-și facă actele pe casă, fiindcă vine sora de peste hotare și are nevoie ca să fie în familia sa de fată. Tot atunci *****Iurie i-a spus că-i va lua copiii. Nu are nici un concubin sau iubit cum a spus *****Iurie, aceasta este viața ei personală, nu a adus pe nimeni acasă. În acea perioadă cât *****Iurie a venit din Germania, vorbea cu Iurie și cu copiii la telefon, nu a știut nimic, doar a aflat când a primit plicul. A fost telefonată de diriginta lui ***** și i-a spus că a venit o doamnă care insistă ca să o ia pe ***** de la școală. În acea perioadă căuta loc de muncă, motiv din care a mers la școală peste două sau trei zile. La școală i s-a spus că, au fost eliberate actele în privința fiicei și între timp a primit și setul de acte de la judecată, motiv din care s-a adresat la avocatul I.Namolovan. În luna octombrie fiica a fost operată, s-a aflat cu fiica în spitalul la Centrul Mamei și Copilului timp de 5-7 zile. În Chișinău s-a aflat la apartament în chirie trei zile cu ambii copii înainte de a fi operată fiica, căci nu avea toate actele necesare, apoi s-a întors în sat și a făcut toate analizele. Bani de chirie a avut, doar nu a stat o lună, apoi după aceasta a fost și operată fiica. După operație au mers să locuiască în s.*****, a mers cu fiica două zile la pansament. În luna noiembrie copiii i-a transmis benevol lui **********. Dorește să cunoască adevărul și anume ce a stat la baza faptului că copiii i-au fost luați și nu i se întorc acasă, doar nu a avut conflicte, nu stă la evidență, nu a avut probleme cu poliția. Nu înțelege de ce au fost luați copiii. Cu *****Iurie nu locuiesc împreună, dar vorbesc în fiecare seară fără certuri, ultimul este manipulat de *****Dorina, căci cum i se spune așa trebuie să facă. La sfârșitul lunii februarie pe la orele 10:00 când se afla în tură la serviciu, a fost telefonată de primar și i-a explicat că va veni acasă pe la orele 16:00 și-l va apela. Ajungând în sat, l-a apelat pe primar și ultimul i-a spus că deja echipa este plecată fiindcă este ora 16:30. Peste două sau trei zile l-a sunat pe primar și l-a întrebat când vor veni, i-a răspuns că vor veni, dar nu au mai venit. De atunci i s-a defectat telefonul și nu a putut fi telefonată. A avut intenția să

prezinte apelurile ce le-a efectuat către primar. Solicită ca să fie determinat domiciliul copiilor cu dumneaei, fiindcă ea i-a născut, a avut grijă de ei și dorește ca copiii să fie cu ea, cum au fost până în noiembrie. Solicită a fi încasată pensie pentru copii. Nu i-au fost prezentate actele de către Autoritatea Tutelară Locală, nu a împiedicat echipa specialiștilor ca să-i evalueze condițiile de trai. A mers o dată la Asistența Socială, unde a fost chemată și i-au zis că trebuie să o audieze pe fiica *****. Atunci le-a zis că, are nevoie de un timp, fiindcă s-a gândit ca să nu-i traumeze copilul.

14. Tot în cadrul ședinței de judecată din 18.03.2024, martorului minor ********** în prezența pedagogului și reprezentantului legal *****Dorina, fiindu-i explicat că urmează să spună doar adevărul a relatat că, are un frate mai mic - **********, că este elevă în clasa a doua la școala din s.*****. Pe bancheta din spatele său este așezată mama sa - Vitalina. La ședința de judecată a venit cu nana sa de botez - Dorina. Locuiește la nana de foarte mult timp, au trecut deja 4 luni. Locuiește la nana pentru că este foarte bine la nana, la mama nu era bine, pentru că o bătea. Mama o lovea cu mâna, căci era beată. Mama o bătea uneori în prezența fratelui *****, pe care tot îl bătea. Pe urmă mama nu-și cerea scuze. Mama o bătea de când avea 5 ani. Tata, probabil era la Germania. Când se ducea la școală nu spunea la profesoară că mama a bătut-o. De când locuiește la nana, mama a fost în vizită de 4 ori, venea noaptea și o dată a fost ziua. Când venea mama noaptea, ea cu fratele nu dormeau, vorbeau afară. Mama i-a adus o păpușă, lui ***** o mașinuță, le aducea și uneori bomboane, bani nu le-a dat. Tata locuia la bunica - la mama lui, venea și-i vedea, nu stătea mult că are foarte mult de lucru în s.*****, lucra la garajul care-i aparține lui nanu *****. La garaj mai lucrau și alți nani de ai ei. Tata s-a dus la Germania în luna martie. Mama ultima dată a fost în vizită la ea când erau în spital. Ea avea febră, iar fratele ***** avea vomă. În spital a stat și verișoara lor mai mică Ilinca. Ultima dată mama a fost la spital, mama i-a adus două gentuțe mici, un bec micuț, iar lui ***** - o mașinuță și niște fructe. Mama le-a dorit să se simtă bine, i-a întrebat cât vor mai sta în spital și dacă vor acasă la ea, dar i-a răspuns că nu dorește să meargă acasă la ea. Când trăia cu ***** la mama, nu erau îngrijiți și nu o singură dată au dormit prin mahala. Mergeau să doarmă în măhală fiindcă mama îi bătea. Dormeau la nana Livica *****și la vecina - tanti Naghea Ababii, care locuiesc foarte aproape de ei. Au mai dormit și la o altă nană, tot din apropiere. Împreună cu fratele ***** dormeau la vecine și tot la vecini mâncau. După ce în 2023 a fost operată la Chișinău căci avea o bubă, pansament îi făcea medicul la spital, acasă îi făcea pansament un nene care trăiește cu mama, ultimul foarte de mult trăiește cu mami, pe el îl cheamă Cornel. Nu-i făcea permanent pansament, fiindcă și el era beat uneori, se bâlbâia și nu vorbea frumos. De foarte multe ori a văzut cum mama și Cornel serveau coniac, vin, dar cel mai mult servea mama. Mama a bătut-o când era beată. Mama a lovit cu palma, uneori cu picioarele și cu pumnii.
15. Ședința de judecată din 18.03.2024 s-a întrerupt pentru 03.04.2024, ora 10:00, pe motivul expirării timpului preconizat.
16. Ședința de judecată din 03.04.2024 s-a întrerupt pentru 17.04.2024, ora 08:30, la cererea scrisă a pârâtei/reclamante Zgurean Vitalina, care a invocat necesitatea unui termen rezonabil pentru contractarea unui alt avocat.

17. La 17.04.2024, în proces a intervenit avocatul Covaș Valeriu, împuternicit prin mandatul cu seria MA nr.1769494 din 17.04.2024, pentru a reprezenta interesele pârâtei/reclamante Zgurean Vitalina./ f.d. 106, vol. 1 /
18. Ședința de judecată din 17.04.2024 s-a întrerupt pentru 22.04.2024, ora 15:00 la cererea scrisă a avocatului Covaș Valeriu, prin care a invocat antrenarea sa în cadrul unor alte ședințe de judecată la Judecătoria Orhei, sediul Central.
19. Ședința de judecată din 22.04.2025 s-a întrerupt pentru 17.06.2024, ora 14:00, la demersul verbal al avocatului V.Covaș care a solicitat amânarea ședinței pentru o altă dată în scopul prezentării unor răspunsuri de la unele instituții interpelate.
20. Ședința de judecată din 17.06.2024, s-a întrerupt pentru 08.07.2024, ora 09:00, pe motivul imposibilității continuării examinării cauzei civile în absența motivată a martorului *****Dorina.
21. Martorul *****Dorina, în cadrul ședinței de judecată din 08.07.2024, fiind audiată sub jurământ a explicat că, este cumnată cu *****Iurie, iar soțul său - este frate cu *****Iurie. Cu cumnatul este în relații foarte bune. Cu *****Vitalina nu este în relații bune de la bun început, adică de la nașterea fetiței ********** din anul *****. Nu s-au certat, dar s-au retras una de alta. Cunoaște că este invitată cu problema copiilor. Problema cu copiii și consumul de alcool de către Vitalina a fost de la bun început, după nașterea fetiței ********** din *****. *****Iurie cu *****Vitălina au concubinat trei ani de zile și pe 27.01.2018 au încheiat căsătoria oficial. În primăvară au cumpărat o casă în s.*****, r.Șoldănești. Vitalina avea aceste abuzuri de alcool, servea o perioadă și după câteva săptămâni încerca să se pună pe picioare. Primea medicamente circa 1-3 săptămâni, apoi iar începea să servească. Niciodată nu spunea motivul de ce servește. Ea spunea că-i place să trăiască viața și să stea cu prietenii la masă, lucru pe care nu i-l putea interzice. Ea fiind însărcinată în 2018 cu băiatul, tot servea, poate nu făcea abuz, dar oricum servea. Pe ***** s-a născut băiatul *****, a continuat să locuiască în s.***** și cunoaște că odată medicul trebuia să meargă acasă să verifice copilul și mama soacră s-a dus să-i facă curat în casă, deoarece ea nu făcea ordine. Au locuit în sat probabil 2 ani de zile : până în 2020 și viața lor de cuplu continua cu certuri. Iurie venea la ea, se plângea că Vitalina servește alcool, este agresivă, se comportă urât. Mama Vitalinei a decedat prin 2019 și Vitalina s-a mutat în s.***** la tatăl său care era grav bolnav, dar după câteva luni de zile a decedat și tatăl ei. Iurie locuia cu ea la *****, dar el în acest timp mai lucra peste hotare. După ce au decedat părinții, Vitalina a rămas în casa părintească cu traiul, unde și este până în prezent. *****Iurie venea și spunea că lucrurile merg rău ca înainte. În toamna anului 2023, posibil pe 19.11.2023, soțul a fost telefonat de *****Iurie, fiind rugat să meargă să ia copiii care se aflau la o vecină. Soțul a mers cu mașina, a luat copiii și după 3 zile a venit și Iurie în țară. Când au luat copiii, băiatul nu prea, dar fetița era foarte speriată și primele 3 zile nu a vrut nimic să mănânce. Împreună cu soacra ***** Lucia au întrebat-o de ce nu vrea să mănânce și ********** a răspuns : ,,nana eu vreau să mor”. A încercat să o ia cu binișorul, a vorbit cu ea, a convins-o într-un final și a mâncat. ***** i-a spus așa : ,, dacă mă duci înapoi la mama, eu voi ieși în stradă și mă voi arunca în fața unei mașini”. Pe 19.11.2023 a adus copiii la ea acasă. A încercat să-i liniștească și le-a explicat că nu se poate de făcut așa lucruri. Treptat a adus fetița la normalitate, ea acum se joacă, altfel gândește și la

școală este mai activă, deoarece învățătoarea la început î-i spunea că este foarte închisă în sine. Mama copiilor a venit pentru prima dată la copii pe 14.01.2024, în jurul orelor 18.00-19.00, era noaptea afară. S-a văzut cu copiii afară, le-a adus jucării, dulciuri, dar după părerea sa, Vitalina avea puțin alcool. A stat circa 10-15 minute și a întrebat ce fac copiii, s-a jucat cu ei, i-a cuprins, i-a sărutat, nu a fost cu răutate. În februarie, probabil pe 13.02.2024, împreună cu cei 2 copii -**********, ********** și fetița sa *****Ilinca, cu bronșită toți trei, a fost internată la spitalul din Șoldănești în secția pediatrie, unde au stat 7 zile. *****Iurie i-a spus lui Vitalina că copiii sunt în spital. Vitalina dacă nu venea în fiecare zi, venea peste o zi, aducea la copii dulciuri, de mâncare. Pe toată perioada Vitalina cu ea nu discuta, nu o întreba nimic. A mai fost o vizită la începutul lunii martie, a venit seara în jurul orelor 18.00, apoi pe data de 13.03.2024 când a fost audiată fetița ***** *****la judecată. Pe 22.03.2024, *****Vitălina a venit să viziteze copiii în jurul orei16.00, dar băiatul era la grădiniță. A însoțit-o pe ********** să vorbească cu mama, însă s-a reținut cam circa 15 metri în urmă, a lăsat fetița să vorbească cu mama, pentru a avea o discuție mai apropiată. La început au discutat bine, dar mai târziu mama a început să amenințe fetița de declarațiile care le-a dat în judecată. Personal a auzit cum Vitalina i-a spus fetiței : ,,eu voi câștiga judecata, te voi lua acasă și te voi tunde cheală, apoi te voi călca în picioare". Fetița a început a plânge și a strigat la ea : ,,de ce te comporți așa cu mine?" și a fugit în casă. În timpul acesta a venit și băiatul de la grădiniță, el stătea cu mama lui, apoi ea a intrat în casă după fetiță care plângea foarte tare. Apoi a ieșit și a rugat-o pe Vitalina să plece, deoarece nu știa cum să procedeze : să stea afară cu băiatul sau să meargă în casă să liniștească fetița. A intrat în casă și timp de o oră și ceva a încercat s-o liniștească pe **********, care plângea și-i spunea : ,, este mama mea și în loc să vină să spună că mă iubește, ea mă amenință". Atunci a telefonat la asistența socială, la polițistul de sector care nu i-a răspuns și la Serviciul 112. La 112 i s-a spus că dacă *****Vitalina nu este la fața locului, ei nu pot să se prezinte. De la asistența socială i s-a spus ca luni dimineață să meargă la polițistul de sector să scrie plângere pentru eliberarea ordonanței de protecție pentru copil. A avut loc și ordonanță de protecție până la 17.05.2024. La 31.05.2024, Zgurean Vitălina a venit și a vizitat copiii, le-a adus dulciuri, jucării, era în jurul orelor 14.00-15.00. Fetița era acasă și băiatul, la fel, veniseră mai devreme de la grădiniță, pentru că a fost zi scurtă deoarece era înainte de ziua copiilor. Vitalina a dus fetiței și un telefon ca să o sune mai des. Se telefonau des și în vizită a început să vină mai des, comportamentul era destul de normal. Săptămâna trecută după ultima judecată, Vitalina a telefonat fetița a întrebat-o ce face, cu cine este acasă și ce fac la moment. ***** i-a răspuns că este acasă cu fratele mai mic și nepoata sa - Savițchi Ecaterina de 21 ani. Mama Vitalina i-a spus Alisei, ca Ecaterina să nu iasă la poartă cu ei când o să vină să-i viziteze și a întrebat-o dacă ***** vrea să se întoarcă acasă la mama. ***** i-a răspuns că, vrea acasă și despre discuția respectivă i-a povestit ei că a făcut-o pentru faptul că dacă spunea că nu, mama ei nu mai venea la ea în vizită ca să-i aducă dulciuri. Tot ***** i-a spus că mama sa Vitalina i-a zis că ea vine cu o mașină și ea cu fratele să iasă în drum singuri, să se urce în mașină și să plece cu mama acasă. După discuția telefonică cu mama, ***** a telefonat-o fiindcă la acel moment nu era acasă și i-a comunicat : ,, nana

vreau să vorbesc cu tine, dar să nu audă nimeni”. I-a promis să nu spună și ***** i-a povestit tot ce a vorbit cu mama. A închis telefonul, apoi a telefonat-o pe nepoata Ecaterina și i-a zis să ia copiii în mașină și să vină la magazin unde lucra, la circa 1 km distanță de casă. Pe drum ***** a telefonat-o pe Vitalina și i-a zis să vină la magazin la nana. Așa s-a încheiat discuția și Vitalina nu a mai venit în acea zi. Fiind la magazin i-a zis lui ***** să o telefoneze pe mama să vadă dacă vine să-i vadă sau nu, la care Vitalina i-a spus că nu are transport și nu vine, era deja în jurul orei 20.00. I-a spus lui ***** ca să-i transmită mamei să nu mai vină în seara respectivă, deoarece cu toții urmau să meargă la o zi de naștere. A doua zi Vitalina a telefonat-o pe ***** de două ori, dar nu cunoaște ce discuție au avut și de atunci nu a mai telefonat copiii și nu a fost la ei în vizită. Din câte cunoaște, *****Iurie cu *****Vitalina au început să concubineze în primăvara anului *****, iar Vitalina era însărcinată. Fetița s-a născut în septembrie *****. Soțul ei a fost și a luat copiii de la o vecină, nu-i cunoaște numele, dar din spusele copiilor, au fost luați de la vecina pe nume Livica. A depus cerere ca să fie numită în calitate de tutore, după 20.11.2023 și a fost la Primăria ***** împreună cu *****Iurie, acolo i s-a înmânat un document, în baza căruia urma să se adreseze la Primăria Cobâlea și să-i permită ca să țină copiii pe o perioadă de 45 zile. A fost la primăria *****, a perfectat documentele și copiii au rămas la ea, deoarece tata plecaseră în Germania. La moment *****Iurie tot se află în Germania. Când a venit Vitalina la ea, nu a încercat să comunice cu dumneaei și nici ea nu a anunțat-o că copiii sunt la întreținerea sa, dar despre toate actele și că copiii erau la ea, a anunțat-o Iurie în prezența sa prin telefon. Personal a avut o conversație cu Vitalina în perioada *****-2016 și ultima singură i-a spus că vrea să se ducă să se trateze, dar îi este rușine pentru că este tânără și o să râdă lumea de ea. Atunci i-a răspuns că aceasta nu este o rușine, mai rușine este ca să consume alcool și să o vadă lumea în așa situație. Atât Primăria *****, cât și primăria ***** cunoșteau faptul că, Vitalina face abuz de alcool. După părerea ei, Vitălina până nu se va trata de alcolemie, nu este aptă la moment ca să întrețină copiii. ***** îi spune : ,,nana, eu o să mă întorc acasă și mama iar va consuma alcool și se va repeta situația”. Din spusele lui Iurie cunoaște că, Vitalina s-a angajat la „SEBN-ORHEI” în serviciul pază, dar de când nu cunoaște. Vitalina a avut 45 zile interdicție ca să vină la copii. ***** este născut la ***** și de atunci până la 19.11.2023, Vitalina a crescut băiatul deoarece a fost ajutată și de soț, ți ultimul când vedea că ea este în perioadă mai grea, stătea el lângă ea și o ajuta și așa a continuat până în 2023. La ședința trecută copilul era bolnav, fetița avea diaree, nu s-a aflat la magazin. La magazin activează în calitate de vânzător. Pe perioada ordonanței de protecție, Vitalina nu a venit să viziteze băiatul. Fetița a avut brățară, băiatul nu a avut brățară instalată, fetița era la școală, băiatul la grădiniță și dacă mama dorea tare să vadă băiatul, mergea la grădiniță.

22. Ședința de judecată din 08.07.2024 s-a întrerupt pentru 15.07.2024, ora 10:00, la solicitarea verbală a avocatului V.Covaș, care a invocat că nu cunoaște din ce cauză în ședința respectivă nu s-a prezentat Zgurean Vitalina, însă consideră că prezența acesteia este necesară.
23. În cadrul ședinței de judecată din 15.07.2024, reprezentantul Structurii teritoriale asistență socială Centru-Est Rezina, în persoana Galinei Melnic, a susținut

referința Autorității Tutelare și faptul ca copiii să fie lăsați cu tata *****Iurie, explicând că, aceasta a fost și părerea ATL ***** și *****. La moment doar atâta poate confirma. Anterior intentării acțiunii civile în judecată, din discuția cu asistentul Mustață Ecaterina, a înțeles că Zgurean Vitalina s-a aflat în vizorul ATL, avea câteodată comportament mai lăsat de dorit pentru că nu-și îndeplinea obligațiunile părintești. Comisia multidisciplinară depinde de primării, personal nu a fost invitată, nu cunoaște dacă a fost discutată vreo dată la comisie Zgurean Vitalina. Nu poate răspunde la întrebarea dacă V.Zgurean nu este în posibilitate de a crește acești 2 copii pe care i-a născut. Nu cunoaște faptul dacă ea, fiind angajată nu poate avea grijă de cei 2 copii. S-a exprimat că susține referința, pentru că referința este întocmită de un specialist care cunoaște cazul mai bine și care la moment este în concediu. Cunoaște că, specialiștii Autorității Tutelare se bazează pe documente sau pe fapte concrete. Reieșind din cele două referințe, trebuie să fie anexat un certificat din Primărie, unde s-a indicat că V.Zgurean a refuzat comisia sau că nu era acasă la momentul verificării condițiilor de trai. Ce ține de custodie, există Legea de care se conduc APL, există și HG nr.81 din 2023 ultima versiune. Custodia se instituie la cererea unui părinte și acordul celuilalt. Custodiile sunt instituite de ATL. Reieșind din faptul că Zgurean nu a lipsit din țară și că custodia ține de ATL, nu poate confirma sau infirma dacă acesta are tangență cu art.13 din Codul familiei, fiindcă nu Autoritatea Tutelară eliberează custodia.

24. Pârâta/reclamantă Zgurean Vitalina în cadrul ședinței de judecată din 15.07.2024 a explicat că, la 17.11.2023 l-a telefonat pe tatăl biologic a fiului ***** - *****Iurie și ultimul i-a spus că este pe drum, vine din Germania. Personal la telefonat pe Iurie *****pentru că vorbeau permanent și până la moment vorbește cu el. *****Iurie a anunțat-o că este pe drum și el i-a propus ca copiii să meargă să se odihnească 3-4 zile la bunica din s. *****. A venit ********** - fratele lui *****Iurie, care este nașul lor, în aceiași zi în s. ***** cu mașina lui personală. Ea cu copiii era acasă. Cu ********** nu a vorbit, doar i-a transmis copiii, știind că a vorbit cu tata acestora. Peste circa 4-5 zile, *****Iurie a ajuns în RM, a luat mașină în chirie și venea pe la ea în s.***** și acesta i-a zis ca ea să se mai odihnească, dar copii să mai stea la bunica. *****Iurie o ducea pe ***** la școală din s.***** în or.Șoldănești. În decurs de o săptămână și ceva, cât copiii se aflau în s. *****, ea nu a știut că se perfectau actele asupra la copiilor săi. Nu a anunțat-o nimeni și nu a semnat nimic. Nu a cunoscut nimic până când i-a venit scrisoare de la judecată. Nu a fost căutată nici de Primărie, nici de Asistența socială. În luna noiembrie 2023 nu activa nicăieri, era acasă permanent, o ducea pe ***** la marginea satului de unde se ducea cu rutiera la școală. Cu fiul a avut probleme pe motiv că, nu dorea să meargă la grădiniță. Nu recunoaște cererea lui *****Iurie, dorește ca copiii să fie cu ea. *****Iurie permanent pleacă peste hotare și copiii până în noiembrie 2013 au locuit cu ea. *****Iurie venea o dată la 3 luni acasă, stătea o săptămână, apoi pleca înapoi. Are posibilitate să crească copiii în continuare, are salariu de 4000 și ceva lei primit la mână, lucrează în ture. Permanent a avut grijă de copii, i-a însoțit și când au fost vaccinați. La moment nu întreține cu nimeni relații de concubinaj. Copiii sunt manipulați de când au fost luați de la ea. Nu știe din ce motiv fiica ***** în judecată a declarat în privința ei asemenea declarații. Fiica ***** dorește să

locuiască cu ea, dar copila este manipulată de *****Dorina - fosta cumnată. În baza ordonanței de protecție de la Judecătoria Rezina, Curtea de Apel Chișinău a menținut hotărârea primei instanțe. De când copiii se află la *****Dorina, merge în vizită la ei când copiii o cheamă prin telefonul care l-a dat fiicei *****. Nu a mers timp de 45 zile pentru că era monitorizată electronic. ***** a întrebat-o de ce nu a fost atâta timp la ei. Ulterior, a fost de circa 9 ori la copii. Nu-și amintește când s-a finisat monitorizarea electronică. Ultima dată a fost la copii săptămâna trecută pe 08.07.2024, după serviciu. La rugămintea Alisei a mers și le-a dus pizza. Cu fosta cumnată *****Dorina nu are nici o relație, ultima are ciudă pe ea, dar nu știe de ce. Relațiile au devenit tensionate, de când *****Dorina a revenit de peste hotare. De fiecare dată când vizita copiii, era prezentă și *****Dorina sau copiii acesteia ori altcineva. De 2-3 ori găsea copiii la bunica lor de pe linia tatălui *****Iurie. Discuția cu copiii o purta mereu în prezența cuiva și era auzită. La finele lunii martie nu a spus fiicei ***** că va câștiga judecata, că o va lua acasă, o va tunde chelă și o va călca în picioare. Atunci i-a spus lui *****Dorina că nu a trebuit să pună mâna în părul Alisei, pentru că a frezat-o. S-a certat cu *****Dorina, dar nu i-a spus lui ***** așa cuvinte. Nu știe de ce a declarat *****Dorina așa cuvinte, probabil pentru a-și apăra drepturile și să-și atingă scopul. O cunoaște pe Ecaterina-nepoata lui Dorina, ea locuiește în gospodăria lui *****Dorina. Când î-și vizita copiii și Dorina nu era, copiii erau însoțiți la poartă de Ecaterina. Înainte de ziua copiilor, pe data de 31.05.2024, nu telefonat- o pe fiica ***** ca să-i spună că vine cu o mașină și să iasă doar ea cu fratele în drum ca să-i ia și să plece fără să-i vadă cineva, nu a făcut așa ceva. ***** a telefonat-o într-o zi din luna iulie, cu circa 2 săptămâni în urmă și i-a spus să vină la magazinul Dorinei Ababii, însă nu a mers, pentru că era seara și s-a gândit că este o manipulare și o provocare din partea lui Dorina. Ulterior, nu a mai mers la magazin la Dorina, pentru că a considerat că faptul dat nu și-l dorește *****, dar Dorina. Cunoaște când ***** spune minciuni și când spune adevărul. A fost la copii în vizită în ultimul timp, nu știe de ce Dorina a spus că nu a fost. Lucrează în ture la SEBN, tura este de 24 ore . La 04:00 se trezește, la 05:00 iese din s.***** și se deplasează cu rutiera Socol- Chișinău. La 08 :00 începe tura, lucrează 24 ore până a doua zi la ora 08:00. Lucrează un schimb și trei acasă.

25. Ședința de judecată din 15.07.2024 s-a întrerupt pentru 06.08.2024, ora 10:00, pentru audierea suplimentară a martorului minor **********.
26. În cadrul ședinței de judecată din 06.08.2024, fiind audiat suplimentar martorul minor ********** / în lipsa Vitalinei Zgurean înștiințată în mod legal despre ședința judiciară/ a explicat că, astăzi la ședință a venit cu nana Dorina *****și tata *****Iurii. Pe mama sa o cheamă Vitalina, ultima dată a văzut-o la magazinul unde lucrează nana Dorina. Cu mama nici nu ține minte când a vorbit. Magazinul unde s-a văzut cu mama este situat în centru satului *****. Atunci mama a venit cu țaca Cătălina, care este mai mare ca ea, este sora lui mama și locuiește în Italia. Au venit cu mașina lui Catalina, la volan merge soțul ultimei-badea Ion. Era ziua atunci, nu știe ora concretă. Cu mama a vorbit la mașină, ea nu s-a coborât, i-a spus doar „privet”. Mama a vorbit numai cu fratele *****. L-a strâns în brațe, l-a întrebat ce mai face. Cu țaca și badea a vorbit în ograda magazinului. Badea cu țaca i-au adus haine. Tata este venit de două-trei zile. După ce a fost la prima

ședință, a fost la frizerie cu nana Dorina și puțin a scurtat părul. Mama sa, mai înainte de a veni cu țaca, a strigat la ea și i-a spus că când o să vină acasă, o să-i taie părul chilug, o să o bată cu picioarele și pumnii. Atunci a întrebat-o dacă poate să-și pună cercei și mama i-a spus nu. După ce s-a frezat, mama i-a dat un telefon mobil. Locuiește împreună cu verișorii Ion și Ilinca, nana și soțul ei. Ion are 14 ani și Ilinca un an. Cu ei mai trăiește și Catea, poate să zică că-i lelea sa, are 20 ani. Cu Catea se împacă bine și cu Ion la fel. Când venea mama sa în vizită, câteodată erau de față Catea cu Ion. Singură i-a spus lui Catea și Ion ca să fie de față când vorbește cu mama, pentru că-i era frică ca să nu o ia. Odată mama i-a spus că o să o ia ca nimeni să știe și o să o ducă departe. Înainte să înceapă ședința de data trecută a vorbit cu mama, ultima i-a spus că totul o să fie bine. Când a fost în ședință nu avea telefon. După ce i-a dat telefon, nu o suna des pe mama, mai mult mama suna, de sute de ori, o enerva, tot spunea că o să vină, î-i va lua și vor pleca undeva. Nu dorește să locuiască cu mama, vrea cu tata. Mama o început a consuma băutură, vrea să-i ia pentru ca tata să-i trimită bani. Asta a auzit când discuta tata cu nana sa. Nu știe de ce mama nu a coborât din mașină când a fost să-i vadă, nu i-a spus. După prima ședința, mama tare s-a supărat pe ea, pentru că a spus că o bătea cu picioarele și pumnii, dar era corect ce a zis. Când locuiau cu mama, o bătea atât pe ea, cât și pe fratele *****. Când mama î-i bătea, împreună cu ***** se ascundeau în casă sau undeva în mahala, ca să nu-i bată. Când trăia cu mama, făcea cumpărături la magazin, cumpăra ce-i spunea mama : coniac, țigări. Mergea la magazin de una singură, uneori o însoțea fratele. Vânzătoarea refuza să le vândă, dar mama o suna și ea vindea. Învățâ la școala din *****. Când trăia cu mama învăța în școală din Șoldănești. Acuma este în clasa a treia. Când fugea la nanele din mahală : Livica și Ludmila le spunea că mama o bate. Ele sunt din *****. După ce a spus lui nana Livica și nana Ludmila că mama îi bate, a fost la ei un primar, dar n-a rezolvat nimic. La școală nu spunea despre bătaie. Fratele nu se ducea la grădiniță pentru că nu avea cine-l duce, când mama era beată. La școală mergea de una singură, mergea la stație, aștepta rutiera pentru elevi și mergea la școală. În s.***** nu este școală. Mama era beată de dimineață până seară. De una singură î-și prindea părul. Dimineață, de obicei o trezea mama, dar câteodată se trezea singură. O vreme multă nu a mers la școală atît în clasa întîi, cât și în clasa a doua. Nana Livica i-a spus că la ei a fost primarul. Comisie la ei acasă nu a fost. După ce a fost audiată prima dată, mama a sunat-o pe nana Dorina și i-a spus prostii, așa i-a spus nana.

27. Tot în cadrul ședinței de judecată din 06.08.2024 s-au cercetat înscrisurile cauzei civile, iar ședința s-a întrerupt conform art.204[1] alin.(1) CPC, pentru 08.08.2024, ora 11:30 pentru expunerea participanților în pledoarii.
28. Ședința de judecată din 08.08.2024 s-a întrerupt conform art.204[1] alin.(1) CPC, pentru 12.08.2024, ora 08:30 pentru expunerea în pledoarii a reprezentantului STAS Centru-Est Șoldănești, pentru replicile participanților la proces și deliberare.
29. Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 12.08.2024, au fost reluate dezbaterile judiciare, conform regulilor generale pentru clarificarea unor noi circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei și cercetarea suplimentară a unor probe din dosar, iar următoarea ședință de judecată a fost fixată pentru 02.10.2024, ora 13:00./ f.d.210-213, vol.1 /

30. Martorul Musteață Ecaterina în cadrul ședinței judiciare din 02.10.2024 a explicat că, pe Zgurean Vitalina o cunoaște, a fost colega ei de școală și acum - consăteancă. Activează în calitate de asistent social în s.*****, r.Șoldănești. Cu Vitalina nu sunt rude, nici certate. Pe *****Iurie î-l cunoaște ca soțul Vitalinei, nu sunt rude, nici certați. Cele mai importante obligații ale ei sunt : manager de caz cu copiii în situații de risc, membru al echipei multidisciplinare ca secretar din cadrul primăriei *****. Vitalina are doi copii minori : *****, născută în ***** și *****, născut în 2017. Lucrează ca asistent social din anul 2016. O perioadă familia dată a locuit în s.*****, apoi s-au transferat la *****. De când a început a lucra, adică din 2016, cunoaște că soții *****aveau conflicte în familie din cauză că Vitalina consuma băuturi alcoolicie. Ei veneau la Primărie în biroul dumneaei, se certau și până seara se împăcau, iar a doua zi dimineață *****Iurie venea la primar și-l ruga frumos ca să nu inițieze nici un dosar legat de copii că totul va fi bine. Ultimul caz de acest gen a avut loc în anul 2023, când s-a emis dispoziția de evaluare inițială a copiilor și ulterior, scoaterea de urgență și plasarea în familie extinsă a copiilor ********** și *****. În noiembrie 2023, era zi de sâmbătă sau o duminică, era seara și *****Iurie l-a telefonat pe dl.primar și i-a spus că fetița ***** a telefonat de la o vecină, pe messenger și i-a spus lui taică-său că mama cu concubinul Cornel sunt în stare de ebrietate, nu au făcut focul în casă și nici mâncare. Atunci primarul l-a întrebat dacă rudele sale din s.***** sunt dispuși să vină să ia copii și Iurie a confirmat că va veni fratele său - ***** ***** să ia copii. Împreună cu primarul și șefa grădiniței din sat-Guja Emilia, la îndemnul primarului, au mers acasă la Zgurean Vitalina. *****Iurie la acel moment era la muncă peste hotare. Când au ajuns la Vitalina acasă, ea cu concubinul său Cornel Nacu erau în stare de ebrietate avansată. În casă au intrat doar ea și primarul și în casă era frig, dezordine. Erau și copiii în casă. Vitalina nu putea să lege două cuvinte și Cornel la fel. Tot atunci a venit **********, a luat copiii în s. *****, după care au fost întocmite dispozițiile respective, mai întâi de evaluare inițială, apoi de scoatere de urgență din familie a copiilor, ambele semnate de primar. Ulterior, a fost emisă dispoziție de prelungire aferent plasării copiilor în plasament pentru 45 zile. Copiii au plecat la *****, despre care fapt au informat asistentul social din s.***** și atât. Când a fost solicitată ancheta socială pentru judecată, a mers personal cu echipa multidisciplinară împreună cu Oprea-Macovei Ludmila și dl.Primar, iar Vitalina nu era acasă. A doua zi, la fel nu era acasă. A treia zi dl. Primar a telefonat-o pe Vitalina și a informat-o că urmează să fie vizitată în scopul îndeplinirii anchetei sociale pentru judecată, însă ultima i-a spus primarului că când vor fi copiii la ea atunci să meargă pentru ancheta socială, motiv din care primarul a întocmit ancheta cum cunoștea. De atunci până acum, nu cunoaște dacă Vitalina s-a corectat sau nu. Aflase că s-a angajat la Orhei, mergea la serviciu și atât. În copilărie au fost vecine cu Vitalina, acum nu. Copiii merg la școală în or.Șoldănești cu autobuzul special. Nu cunoaște dacă mama însoțea fetița la autobuz când mergea la școală. Până la 23.11.2023, după conflictele dintre soți, au mers la soții *****acasă de câteva ori, dar nu au întocmit acte. În perioada 2019-2023 s-a aflat în concediu de maternitate, a înlocuit-o o doamnă la serviciu, care împreună cu primarul mergeau des acasă la V.Zgurean. Cunoaște că a fost un caz în anul 2020, când vecinii au telefonat la Primărie comunicând că nu au văzut copiii și pe

Vitalina de câteva zile. A fost în 2020, când vecina Nacu Lidia a telefonat la primar, atunci primarul a telefonat la 112, au venit pompierii și au deschis ușa forțat și copiii în noaptea respectivă au stat la Nacu Lidia, în casă era frig. Doamna care o înlocuia, nu cunoștea că trebuie să întocmească careva acte și nu a întocmit nimic. Au întocmit evaluarea inițială a copiilor, când au mers acasă la Vitalina și au găsit-o în stare de ebrietate, inclusiv și pe concubinul Cornel. Ulterior a fost emisă dispoziție. În calitatea sa de asistent social, consideră că copiii ar fi mai bine să stea la mătușa, acolo locuiește și bunica copiilor. Vitalina este singură în localitate și când are câte un moment de slăbiciune, copiii rămân singuri în casă. Când copiii erau mici, sugari de fașă, Vitălina i-a crescut împreună cu soțul *****Iurie. Deține un registru în care-și notează vizitele la domiciliu. A notat în registrul și vizitele efectuate acasă la Vitalina, la două vizite ultima nu era acasă. Este angajata DASPF Șoldănești și doar atunci când i se solicită întocmește actele de rigoare. Nu cunoaște dacă V.Zgurean s-a mai adresat cu cazul copiilor către primar. Recent, Vitalina s-a adresat către dumneaei după ancheta socială, motiv din care a încercat să meargă la ultima, însă nu era acasă. Pentru ca Vitalina să fie trimisă la lecuire, nu s-a adresat nimeni, inclusiv nici soțul. ATL ***** este reprezentată de dl.Guja Iacob. Dispoziția a fost emisă pentru 45 zile, nu cunoaște dacă a expirat termenul, dar posibil a fost de prelungire până la emiterea hotărârii instanței de judecată. Nu a întocmit careva acte și nici nu a monitorizat-o pe Vitalina, începând cu nașterea copiilor. De multe ori au vizitat familia respectivă, însă nu au întocmit acte. Vitalina o perioadă a fost de treabă, apoi iar a început să servească. Nu cunoaște de ce primarul nu s-a deplasat acasă la V.Zgurean când aceasta l-a invitat. Nu a anunțat niciodată poliția pe faptul că Vitalina face abuz de alcool.

31. Martorul Guja Emilia tot în cadrul ședinței judiciare din 02.10.2024 a explicat că, pe doamna *****Vitalina o cunoaște, este mama copilului ********** din instituția Grădiniței. Nu sunt rude nici certate. Pe *****Iurie î-l cunoaște vizual, pentru că venea la grădiniță și lua copilul sau î-l aducea. Personal activează în calitate de director la Grădinița „Scufița Roșie” din s.*****, începând cu 03.01.2022. ********** deja frecventa grădinița din noiembrie 2021. În anul 2021 a avut doar 14 zile din 55 active, în anul 2022 - 154 zile din 250 active și în anul 2023-29 zile din 168 zile active. La data de 01.12.2023, copilul ********** a fost exmatriculat datorită faptului că, copilul a lipsit nemotivat trei luni consecutiv, aceasta a fost baza de exmatriculare în baza Regulamentului de funcționare a Instituției de educație timpurie, secțiunea II. Atât timp cât mama era singură și tata era plecat peste hotare, la grădiniță venea *****Vitalina, aducea copilul și-l lua. Când venea tata de peste hotare venea el, se întâmpla când veneau și împreună. În cadrul Primăriei ***** este formată echipa multidisciplinară a cărui membru este în persoană și atunci când vine un apel sau este informat primarul de unele situații de risc, despre un copil de la grădiniță sau școală, sunt obligați de a merge la fața locului și de a evalua pentru a adeveri sau nu cazul sesizat și în noiembrie 2023 a avut ocazia ca să ajungă la evaluarea inițială respectivă. Împreună cu Musteață Ecaterina și Primarul Guja Iacob a participat la sesizarea de a merge la fața locului, după apelul tatălui *****Iurie, care a informat la telefon deoarece era plecat peste hotare. Au mers acasă la Vitalina, personal a intrat doar până în ogradă,

primarul cu E.Mustață au intrat în casă. Nu poate spune ce era în casă, doar a văzut că în ogradă era dezordine. La fel, nu poate spune în ce stare se afla Vitălina și dacă se afla cineva în casă în acel moment. Primarul și E.Musteață. au intrat în casă și au exercitat obligațiunile. Din cele spuse de cei doi, Vitalina era cu un bărbat în casă, nu s-a interesat cum î-l cheamă sau erau în stare de ebrietate. Nu cunoaște, dacă erau copiii în casă, dar cei doi discutau despre mama care nu-și onorează obligațiunile și consumă alcool, nu are grijă de copii. Decizia a fost că copiii se află în situație de risc și să fie scoși din familia respectivă pentru o perioadă. Personal a semnat evaluarea inițială. Nu cunoaște ce acte a emis primarul la caz. Evaluarea inițială a fost întocmită la 20 noiembrie, are o copie. Doar evaluarea respectivă o deține. Până la momentul evaluării din 20.11.2023, copilul ********** nu frecventaseră 3 luni consecutiv grădinița. La grădiniță dacă lipsești este rău, copiii au program de studii. Biroul său are ușa spre intrare și nimeni nu intră în grădiniță fără ca să-i vadă. În ianuarie-mai 2022 grădinița a frecventat-o și ***** și copiii veneau curați îmbrăcați tot timpul. Vizual nu a observat ca Vitalina să fie servită, dar ce ține de prezența sa în instituție față de director și educatori a fost bună, nu poate spune nimic. Cu rudele care le are în localitatea ***** nu prea stau în relații bune, motiv din care nu a fost posibil de plasat copiii. Nu se poate expune dacă la moment Vitalina ar fi aptă ca să aibă grijă de copii, fiecare decide și î-și simte ce dorință au copiii și cu cine preferă să stea mai bine. Nu cunoaște copiii în detailat. A participat doar la evaluarea inițială. La evaluarea complexă se prezintă, dar în cazul dat a fost doar evaluarea inițială și s-a emis decizie. Nu are dreptul de a-i cere careva explicații Vitalinei, omul face ce vrea. În cazul când sunt litigii între mama și tata, pe ea personal nu o interesează. ***** cât timp a frecventat grădinița, se prezenta întocmai ca și *****, copiii veneau împreună, fetița la fel puțin a frecventat grădinița. La întrebarea sa către Vitalina despre absența copiilor, ultima motiva că copii sunt bolnavi, merg la spital, sunt răciți. Atâta timp cât tata era plecat peste hotare, copiii erau însoțiți de Vitalina, dacă acesta revenea acasă, lucrurile se schimbau. Uneori însoțeau copiii amândoi.

32. Ședința de judecată din 02.10.2024 s-a întrerupt pentru 21.10.2024, ora 14:30, pentru audierea martorilor Ursu Ala, Jora Eleonara și audierea suplimentară a martorului Mustață Ecaterina.
33. Ședința de judecată din 21.10.2024 s-a întrerupt pentru 26.11.2024, ora 13:00, la cererea scrisă a avocatului Covaș Valeriu, care a invocat motive de sănătate.
34. Martorul Musteață Ecaterina în cadrul ședinței de judecată din 26.11.2024, fiind audiat suplimentar a explicat că, Registrul vizitelor la domiciliu î-l completează când se deplasează în teritoriu. Este început din anul 2012, dar nu de dumneaei și nu este sigilat. Registrul le vine în ajutor când au nevoie. Aferent copiilor foștilor soți *****Iurie și Zgurean Vitalina, în Registru a găsit 4 vizite la domiciliul lui Vitalina. Prima vizită a fost efectuată pe 20.11.2023, când la propunerea primarului, ea și Guja Emilia l-au însoțit pentru evaluarea copiilor. A doua vizită a fost la 22.02.2024, când urma să fie întocmit actul condițiilor de trai la domiciliul lui Vitalina, care nu era acasă și nu a fost posibil de întocmit actul. Atunci tot ei trei au fost. La 26.02.2024, au mers la fel pentru întocmirea actului condițiilor de trai, însă Vitalina nu era acasă. La 27.02.2024, la fel, nu era acasă, a telefonat-o

primarul la ce ultima i-a spus ca să vină la ea când vor fi copiii acasă. De la 02.10.2024 până la ziua de azi nu a avut solicitări și nici nu a efectuat deplasări, vizite la domiciliul lui Vitalina. La 22 și 26 februarie 2024, copiii erau deja la *****Iurie, dar necesitatea vizitei a fost efectuată la solicitarea instanței. În afară de vizite la domiciliu, Vitalina nu a fost discutată la o oarecare comisie administrativă sau multidisciplinară. La acel moment, era pericol de a transmite copiii altor familii extinse pentru că mama era în stare de ebrietate și nu putea vorbi. Vitalina a fost de mai multe ori servită, dar nu au notat nicăieri, primarul a fost de părerea ca copiii să rămână în sat și tot îi dădea șanse Vitalinei. Cunoaște că Vitalina a fost angajată în câmpul muncii. Crede că ea nu trebuie să cunoască pe cine angajează SEBN și dacă a fost verificată Vitalina. Dispoziția de a institui custodie asupra copiilor este făcută la Primăria ***** și nu la ***** și a fost prelungită de Primăria s.*****. Nu cunoaște dacă azi persistă un pericol ca copiii să se întoarcă înapoi, pentru că nu a fost la Vitalina, nu a fost o necesitate.

35. Martorul Ursu Ala tot în cadrul ședinței de judecată din 26.11.2024 a explicat, că pe *****Iurie î-l cunoaște, este locuitorul s. *****. Pe Vitalina Zgurean nu o cunoaște. Activează ca asistent social în s. ***** din 21.12.2020. În luna noiembrie 2023, a avut tangență cu copiii lui *****Iurie, deoarece a făcut evaluarea condițiilor de trai la domiciliului potențialului custode - *****Dorina și **********. ********** este fratele și nașul lui *****Iurie. Evaluarea condițiilor de trai a fost solicitată de ATL. După cum știe, Iurie și Dorina *****s-au adresat la primar privitor la faptul că domnul pleacă peste hotare și vrea să lase copiii în grija fratelui. Mama copiilor era la *****. A primit dispoziție din partea primarului ca să meargă să evalueze condițiile de trai la *****Dorina. Din câte-și amintește pe data de 23-24 noiembrie a mers ca să evalueze condițiile. A mers împreună cu Jora Eleonora- consilier din Consiliul local a-l Primăriei, care mai și colectează taxele pentru salubrizare. Apoi a fost întocmită ancheta socială. *****Iurie nu a participat la acel moment. După ce a întocmit actul respectiv, l-au prezentat la secretar și s-a întocmit dispoziție de luare a copiilor în custodie. Crede că motivul de a lua copiii de la mama, a fost acela că în trecut *****Iurie și Vitalina au locuit pe teritoriul satului *****, iar primarul s.***** - *****Angela cunoștea situația familiei, inclusiv și faptul că Zgurean Vitalina consuma băuturi alcoolice și neglija copiii, acesta a fost și motivul luării copiilor. Asistentul social care a lucrat anterior angajării sale - Bahnă Nelea a avut multe vizite la domiciliul familiei *****Iurie și Vitalina, despre faptul dat se mai auzea și prin sat. Condițiile sunt bune unde se află la moment copiii, a fost în vara anului 2024 acasă la *****Dorina și condițiile sunt bune, au baie, acum iarna copii stau în 2 camere unde este soba și trebuie să se încălzească. Cu copiii nu a comunicat. La evaluarea condițiilor de trai, nu a solicitat un alt document din Primăria *****, nu a avut nevoie. Nu deține copia actului respectiv. În vara anului 2024, a întocmit condițiile de trai, există actul în Primărie. Atât în luna iunie, cât și în luna noiembrie a mers împreună cu Jora Eleonora. Filele dosarului nr.44 și nr.45, sunt semnate de dumneaei și de membrii Jora Eleonora și Gorea Liuba, actul dat reprezintă ancheta socială din 26.02.2024. Au fost cercetate condițiile de trai la domiciliul lui *****Iurie, în baza demersului de la STAS Șoldănești. *****Iurie nu era acasă la acel moment. Iurie *****are casă procurată în sat, care necesită reparație. Au analizat casa pe dinafară. În recomandarea de la f.d.45 a fost indicat ca *****Iurie

să fie audiat la comisie pentru a stabili unde urmează să locuiască copiii. De la 26.02.2024 până la ziua de azi, *****Iurie nu a fost chemat la comisie pentru că era plecat peste hotare. Copia actului din noiembrie 2023 și iunie 2024 nu le deține acum la ea. Le-a transmis la secretar și nu știe ce a făcut cu ele. După ce evaluează condițiile de trai, actele întocmite le transmite secretarei, apoi întocmește dispoziția. Deține o mapă unde păstrează doar copiile. *****Iurie locuiește la părinții lui în s.*****. În locuința părinților lui *****Iurie nu a fost și nu a întocmit nici un act. Pe *****Vitalina nu a văzut-o niciodată și nu a chemat-o la Primărie să discute cu ea, nu a apărut necesitatea de a o invita la Primărie, pentru că situația lui Vitalina o cunoștea primarul satului și secretarul Bahnă Liuba. A declarat că Vitalina Zgurean consuma băuturi alcoolice, din cele auzite la Primărie de la primar, secretar. Anterior a lucrat în or.Șoldănești și nu o vedea prin sat pe Vitalina. După citirea f.d.11, a declarat că la domiciliul lui *****Iurie a mers împreună cu Jora Eleonora și Bahna Liubovi, semnătura îi aparține.

36. Martorul Jora Elionora tot în cadrul ședinței de judecată din 26.11.2024 a explicat, că pe *****Iurie î-l cunoaște, nu sunt rude nici certați. Pe Vitalina o cunoaște dar puțin, știe că a fost căsătorită cu Iurie și că a locuit în sat, nu sunt rude nici certate cu Vitalina. Activează în primărie ca consilier local fiind și membru al comisiei pentru drepturile copilului din 2018 până anul trecut. Iurie cu Vitalina au un copil împreună. Vitalina mai are un copil din altă căsătorie. Împreună cu asistentul social Bahnă Nelea și Prohorenco Valentina au fost acasă al Vitalina în anul 2019. Iurie era plecat peste hotare la lucru și Vitalina a rămas singură, motiv din care au mers să o verifice. La domiciliul acestora au găsit-o pe mama lui Iura-*****Lucea care făcea curat și ultima s-a plâns că Vitalina nu are grijă de copil, Iura nu este și Vitalina consumă băuturi alcoolice. Lua băuturi pe datorie de la magazinul din preajmă. La acel moment, Vitalina stătea așezată în fotoliu și se uita în telefon în altă odaie și nu știe dacă auzea discuția purtată cu *****Lucia. Atunci au întocmit un act dar nu ține minte ce denumire avea actul respectiv. Crede că a scris în act precum că în casă era dezordine. La acel moment îndeplinea funcția de consilier în sat și membru în consiliul dreptului copilului. Era o lună de vară, ține minte că era cald. În noiembrie 2023, au fost la ***** Dorina împreună cu d.Ala Ursu la indicația ultimei ca să vadă în ce situație se află cei doi copii minori. Acasă era *****Dorina cu copiii, au verificat în ce condiții trăiesc copii, era curat, copii îngrijiți. Doamna Ala a întocmit act și a semnat. Apoi în februarie 2024, au fost la casa unde au locuit anterior *****Iurie cu Vitalina și a văzut că necesită reparație. La *****Iurie nu era nimeni acasă și s-au întors înapoi, nu au întocmit act. În luna iunie 2024 Ursu Ala a insistat să meargă în vizită la *****Dorina și s-a întocmit un act. La *****Dorina copiii erau cu dispoziție și se simțeau foarte bine, fetița a spus că categoric nu se duce înapoi la mămica sa. În cadrul vizitei din 2019, au văzut că copiii se aflau în risc și soacra lui Zgurean Vitalina-*****Lucia plângea, însă nu au întreprins măsuri aferent luării copiilor, pentru că s-au gândit că Vitalina o să se corecteze, însă ulterior ultima s-a mutat cu traiul la *****. În 2024 nu au mai căutat-o pe Vitalina, nu a fost necesitate să discute. Vitalina locuiește în s. *****, iar dumneaei în s.*****. În anul 2019 Vitalina nu era servită peste măsură, dar se cunoștea că întrebuințase băutură alcoolică. Chiar și soacra acesteia le-a spus că a servit, iar prin ogradă erau împrăștiate sticle goale de bere. La f.d.44, 45 există

semnătura sa, însă nu-și amintește de actul respectiv, probabil din motiv că semnează mai multe acte. Actele respective le întocmește asistentul social - Ursu Ala.

37. Ședința de judecată din 26.11.2024 s-a întrerupt până la 18.12.2024, ora 14:00, pentru interpelarea din oficiu a unor informații oficiale de la Primăria s.***** și STAS Șoldănești .
38. Ședințele de judecată din 18.12.2024 și 05.02.2025 s-au întrerupt pentru 06.03.2025, ora 13:00 la cererile scrise ale reprezentantului STAS Șoldănești, care o perioadă îndelungată s-a aflat în concediu medical. /f.d.38, 42, vol.2/.
39. În cadrul ședinței de judecată din 06.03.2025 s-au cercetat repetat înscrisurile cauzei civile, iar următoarea ședință de judecată s-a fixat pentru 20.03.2025, ora 13:00, orefindu-le participanților la proces termen pentru pledoarii.
40. Ședința de judecată din 20.03.2025 s-a întrerupt pentru 08.04.2025, ora 13:00, la cererea scrisă a reprezentantului STAS Șoldănești, pe motivul antrenării sale într-un atelier de instruire. /f.d.72, vol.2/.
41. În cadrul ședinței de judecată din 08.04.2025 a fost declarată finalizată examinarea cauzei civile după reluarea dezbaterilor judiciare, iar participanții la proces s-au expus în pledoarii, iar următoarea ședință s-a fixat pentru 09.04.2025, ora 11:30, pentru expunerea celorlalți participanți în replică.

Aprecierea instanţei :

42. Examinând în totalitatea lor înscrisurile anexate și administrate pe parcursul examinării în fond a cauzei și după reluarea dezbaterilor judiciare inițiale şi probele prezentate pentru dovedirea celor invocate, audiind participanții la proces, inclusiv martorii audiați şi raportând înscrisurile cauzei civile, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanta de judecată reține acțiunea civilă a reclamantului *****Iurie către Zgurean Vitalina cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori comuni ai părților cu tata și încasarea pensiei pentru întreținerea ca fiind una întemeiată parțial, iar acțiunea reconvențională din 05.03.2024 înaintată de către reprezentantul lui *****, în persoana avocatului Igori Namolovan către *****Iurie, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori ai părților cu mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori într-o sumă bănească fixă, instanţa de judecată o reţine ca fiind neîntemeiată şi pasibilă de a fi respinsă.
43. Soluția instanței de fond se întemeiază pe următoarele aspecte :
44. În corespundere cu prevederile art.5 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
45. Conform art.6 & 1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită prin lege, care va hotărî, fie asupra

încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

46. Art.20 din Constituția Republicii Moldova stipulează că, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.
47. Potrivit art.117 alin.(1,2) Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. (2) În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.
48. Potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
49. În temeiul art.121 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.
50. Conform art.122 alin.(1,2) CPC, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. (2) Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.
51. În corespundere cu prevederile art.123 alin.(1,2,4,5) CPC, faptele pe care instanţa le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite. (2) Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.(4) Faptele care, conform legii, sînt prezumate a fi stabilite nu trebuie dovedite de persoana în a cărei favoare se prezumă. Prezumarea faptelor poate fi contestată, conform regulilor generale de probaţiune, de persoana interesată dacă legea nu dispune altfel. (5) Faptele constatate printr-un act al autorităţii publice nu au pînă la judecată putere pentru instanţă şi pot fi contestate în condiţiile prezentului cod.
52. Articolul 130 alin.(1-3) Cod de procedură civilă indică expres că, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. (3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

53. Deopotrivă, conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţa şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.
54. Subsecvent, în conformitate dispoziția art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
55. Concomitent, pentru examinarea respectivului litigiu, instanța de judecată apreciază ca fiind relevante prevederile Codului civil; Codului familiei R.Moldova ; Legii privind drepturile copilului cu nr.370 din 30.11.2023 (în vigoare din 21.12.2023); Legii cu nr.140 din 14.06.2013 *(în vigoare 01.01.2014)* privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; HG nr.81 din 22.02.2023 *(în vigoare 07.05.2023)* pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la instituirea custodiei şi asigurarea organizării şi funcţionării Serviciului de tutelă/curatelă, precum și prevederile Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20.11.1989 la New York, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamantului Republicii Moldova cu nr.408-XII din 12.12.1990 și cele din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993.
56. Potrivit art.40 alin.(1) Cod civil al Republicii Moldova, domiciliul minorului în vârstă de pînă la 14 ani este la părinţii săi sau la acel părinte la care locuieşte permanent.
57. Art.45 alin.(1-3) din Codul familiei R.Moldova menționează că, rudenia este legătura bazată pe descendenţa unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenia este în linie dreaptă, iar în al doilea caz – în linie colaterală. (2) Gradul de rudenie se stabileşte prin numărul de naşteri. (3) Rudele unuia dintre soţi sînt afinii celuilalt soţ. Linia şi gradul de afinitate sînt similare liniei şi gradului de rudenie.
58. În corespundere cu prevederile articolului 51 alin.(1) din Codul familiei al Republicii Moldova și art.3 din Legea nr.370 din 30.11.2023 (în vigoare 21.12.2023) privind drepturile copilului, se consideră copil persoana care nu a atins/împlinit vîrsta de 18 ani (majoratul).
59. Art.51 alin.(2,3) din Codul familiei al Republicii Moldova indică expres că, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului.(3) Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.
60. Conform art.53 alin.(1),(2),(6) din Codul familiei R.Moldova, copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. (2) Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură de părinţi sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege – de autoritatea tutelară locală/teritorială sau de alte organe abilitate. Părinţii poartă răspundere, prevăzută de legislaţie, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a

obligaţiilor de îngrijire şi educaţie a copilului.(6) Angajaţii autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale, ai structurilor, instituţiilor şi serviciilor din cadrul sau din subordinea acestora, care activează în domeniile asistenţei sociale, educaţiei, ocrotirii sănătăţii, în organele de drept, în conformitate cu mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistenţa şi monitorizarea copiilor victime şi potenţiale victime ale violenţei, neglijării, exploatării şi traficului, sînt obligaţi să transmită autorităţii tutelare locale/teritoriale sesizările privind copiii aflaţi în situaţie de risc, precum şi cele privind cazurile de violenţă, neglijare sau exploatare a copiilor în cadrul serviciilor sociale, al instituţiilor medicale, educaţionale şi culturale.

61. În corespundere cu prevederile art.54 din Codul familiei, copilul are dreptul să-şi exprime opinia la soluţionarea în familie a problemelor care îi ating interesele şi să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului se ţine cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.
62. Potrivit art.58 alin.(1) din Codul familiei R.Moldova, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.
63. Art.60 alin.(1,2) Codul familiei Republicii Moldova indică că, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.(2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.
64. În corespundere cu prevederile art.61 alin.(1,2,2^1) din Codul familiei, drepturile şi interesele legitime ale copiilor sînt apărate de către părinţii lor.(2) Părinţii sînt reprezentanţii legali ai copiilor lor şi acţionează în numele lor în relaţiile cu toate persoanele fizice şi juridice, inclusiv în autorităţile administraţiei publice şi instanţele judecătoreşti, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale. (2^1) Părinţii sunt în drept să-şi delege parţial drepturile şi obligaţiile privind creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului unui custode, prin depunerea unei cereri la autoritatea tutelară locală, conform procedurii stabilite de legislaţie. În acest caz, părinţii rămân a fi reprezentanţii legali ai copilului, iar custodele exercită atribuţii de responsabil legal al copilului, în condiţiile legislaţiei.
65. Potrivit art.62 alin.(1,2) Codul familei, drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului.(2) Metodele de educaţie a copilului, alese de părinţi, vor exclude comportamentul abuziv, insultele şi maltratările de orice fel, discriminarea, violenţa psihică şi fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acţiuni criminale, iniţierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanţelor stupefiante şi psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerşitul şi alte acte ilicite.
66. Conform art.63 alin.(1),(3) Codul familiei Republicii Moldova, în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor.(3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi

informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

67. Art.73 alin.(1,2) din Codul familiei menționează că, la examinarea de către instanţa judecătorească a litigiilor privind educaţia copilului este obligatorie participarea autorităţii tutelare teritoriale. (2) Autoritatea tutelară teritorială este obligată să examineze condiţiile de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educaţia copilului şi să prezinte instanţei judecătoreşti avizul respectiv.
68. În corespundere cu stipulările art.1 din Legea nr.370 din 30.11.2023 (în vigoare de la 21.12.2023) privind drepturile copilului, prezenta lege stabileşte drepturile fundamentale ale copilului, principiile şi măsurile de asigurare a drepturilor copilului, atribuţiile autorităţilor publice centrale şi locale şi interacţiunea acestora în procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului.
69. Conform art.8 alin.(1-4) din Legea nominalizată, fiecare copil are dreptul să locuiască într-o familie, să îşi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor şi să coabiteze cu aceştia. (2) Răspunderea pentru creşterea copilului şi pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea, educarea şi întreţinerea copilului. (3) Statul întreprinde măsurile necesare în vederea susţinerii reprezentanţilor legali/responsabililor legali ai copiilor în exercitarea obligaţiilor lor.(4) Statul asigură ca niciun copil să nu fie separat de familia sa împotriva voinţei lui, cu excepţia cazurilor în care despărţirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul superior al copilului.
70. Art.10 alin.(1-3) din aceiași Lege indică că, orice copil care este, temporar sau definitiv, separat de mediul său familial sau care, în interes propriu, nu poate fi lăsat să locuiască în acest mediu are dreptul la protecţie specială din partea statului.(2) Statul asigură integrarea/reintegrarea copilului în familia sa, iar în cazul în care aceasta contravine interesului superior al copilului, statul întreprinde toate măsurile pentru a-i oferi copilului o formă de protecţie alternativă familiei, dezvoltând diverse tipuri de servicii de plasament, conform prevederilor legislaţiei. (3) Statul asigură măsuri de protecţie socială specială pentru copiii separaţi de mediul familial şi plasaţi în diverse forme de plasament.
71. Art.11 alin.(1,2) din Legea indicată prevede că, copilul are dreptul de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea lui fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. (2) Părinţilor sau reprezentantului legal/responsabilului legal al copilului le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiţii de viaţă pentru creşterea şi dezvoltarea acestuia, conducându-se în primul rând de interesul superior al copilului.
72. Art.14 alin.(1), lit.a),b) și alin.(4) din aceiași Lege prevede că, fiecare copil are dreptul de a primi o educaţie care să-i permită dezvoltarea în condiţii nediscriminatorii a aptitudinilor şi a personalităţii sale.(2) Prin autorităţile şi instituţiile din domeniul educaţiei, statul garantează dreptul copilului la educaţie, inclusiv prin măsuri ce : a) asigură organizarea unei educaţii incluzive eficiente, orientată spre necesităţile individuale ale fiecărui copil, inclusiv prin susţinerea copiilor cu cerinţe educaţionale speciale; b) facilitează accesul de calitate al tuturor copiilor la educaţia preşcolară şi la învăţământul general obligatoriu şi gratuit e.t.c

(4) Statul asigură fiecărui copil dreptul la educaţie într-un mod compatibil cu demnitatea acestuia ca fiinţă umană şi în conformitate cu standardele tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

73. Potrivit art.15 alin.(1,2) din Legea indicată, statul garantează copilului dreptul de a-şi exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl priveşte. Opinia copilului va fi luată în considerare în mod obligatoriu, ţinându-se cont de vârsta lui şi gradul lui de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor lui. (2) Statul garantează copilului posibilitatea de a fi audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative care îl privesc, fie direct, fie printr-un reprezentant împuternicit în mod corespunzător, în conformitate cu legislaţia.
74. Corespunzător, art.1 din Legea nr.140 din 14.06.2013 *(în vigoare 01.01.2014)* privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, menționează că, prezenta lege stabileşte procedurile de identificare, evaluare, asistenţă, referire, monitorizare şi evidenţă a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi, precum şi autorităţile şi structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective.
75. Conform art.2 din Legea nominalizată, în condiţiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecţie fără nici o discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetăţenie, de apartenenţa etnică sau originea socială, de statutul obţinut prin naştere, de situaţia materială, de gradul şi tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creştere şi educaţie ale lor, ale părinţilor lor sau ale reprezentanţilor lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituţie educaţională, serviciu social, instituţie medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.
76. Conform art.3 din Legea enunțată, în sensul prezentei legi, noţiunile principale utilizate au următoarele semnificaţii : ***copil aflat în situaţie de risc*** – copil în privinţa căruia, ca urmare a evaluării, se constată una sau mai multe din situaţiile prevăzute la art.8; ***copil separat de părinţi*** – copil lipsit efectiv de grija părinţilor/unicului părinte în situaţii determinate de aflarea motivată a acestora în altă localitate din ţară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutive; copil luat de la părinţi din cauza unui pericol iminent pentru viaţa sau sănătatea acestuia; copil căruia i s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească; ***"interesul superior al copilului"*** *constă în* asigurarea unor condiţii adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea armonioasă a copilului, ţinând cont de particularităţile individuale ale personalităţii lui şi de situaţia concretă în care acesta se află; ***familie extinsă*** – rudele copilului pînă la gradul IV inclusiv; ***reprezentant legal al copilului*** – părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile şi interesele legitime ale copilului şi să acţioneze în numele copilului în materie de protecţie, siguranţă, ocrotire a sănătăţii, educaţie, proprietate şi în alte domenii; ***neglijarea copilului*** – omisiunea sau ignorarea voluntară sau involuntară a responsabilităţilor privind creşterea şi educarea copilului, fapt care pune în pericol dezvoltarea lui fizică, mintală, spirituală, morală sau socială, integritatea lui corporală, sănătatea lui fizică sau psihică. **Neglijarea poate lua următoarele forme** : a) ***neglijare alimentară*** – privarea copilului de hrană sau malnutriţia acestuia; b) *neglijare vestimentară* – lipsa de îmbrăcăminte şi/sau de încălţăminte,

în special a celor necesare pentru perioada rece a anului; c) *neglijare a igienei* – nerespectarea normelor generale de igienă personală, condiţii de locuit insalubre, care ameninţă viaţa sau sănătatea copilului; d) *neglijare medicală* – lipsa ori refuzul îngrijirilor medicale necesare pentru protecţia vieţii, integrităţii corporale şi a sănătăţii copilului, neadresarea la medici în cazuri de urgenţă; e) ***neglijare educaţională*** – refuzul încadrării copilului într-o instituţie şcolară, neşcolarizarea copilului; f) *neglijare emoţională* – ignorarea problemelor psihoemoţionale ale copilului; g) *neglijare în supraveghere* – punerea sau lăsarea copilului în condiţii ori circumstanţe în care lipsa de supraveghere poate conduce la îmbolnăvirea copilului, traumatismul copilului, exploatarea copilului sau decesul acestuia; ***pericol iminent*** – circumstanţe care indică în mod cert asupra existenţei situaţiei de risc, inclusiv asupra prezenţei elementelor constitutive ale unei infracţiuni contra vieţii şi/sau sănătăţii copilului sau asupra riscului apariţiei acestora în perioada imediat următoare, care au sau pot avea impact grav asupra integrităţii fizice şi/sau psihice a copilului.

77. Potrivit art.6 alin.(1),lit,a),b),d),g) din aceiași Lege, autoritatea tutelară locală are următoarele atribuţii : a) asigură recepţionarea şi înregistrarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului, se autosesizează în cazul identificării unor copii aflaţi în situaţie de risc; b) coordonează examinarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului; d) asigură evaluarea familiilor cu copii aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi; g) asigură instituirea custodiei asupra copiilor ai căror părinţi/unicul părinte se află temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare e.t.c.
78. Art.8,lit.b),d),g) din aceiași lege prevede că, autoritatea tutelară locală este obligată să se autosesizeze şi/sau să asigure recepţionarea şi înregistrarea sesizărilor cu privire la copiii aflaţi în următoarele situaţii : b) copiii sînt neglijaţi; d) copiii sînt lipsiţi de îngrijire şi supraveghere din partea părinţilor din cauza absenţei acestora de la domiciliu din motive necunoscute; g) părinţii copiilor refuză să-şi exercite obligaţiile părinteşti privind creşterea şi îngrijirea copilului e.t.c.
79. Potrivit art.9 alin.(1),(4) din Legea enunțată stipulează că, autoritatea tutelară locală în a cărei rază este locul aflării copilului dispune evaluarea iniţială a situaţiei copilului de către specialistul pentru protecţia drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, cu implicarea în procesul de evaluare, după caz, a altor specialişti din domeniul ocrotirii sănătăţii, educaţiei, ordinii publice etc. (4) Dacă în urma evaluării iniţiale a situaţiei copilului se confirmă situaţia de risc pentru copil, autoritatea tutelară locală dispune imediat luarea în evidenţă a copilului aflat în situaţie de risc.
80. Conform art.11 alin.(1-3) din Legea nominalizată, Autoritatea tutelară locală emite dispoziţia privind plasamentul de urgenţă al copilului şi informează în acest sens autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază este locul de plasament al copilului în cazul luării copilului de la părinţi în condiţiile art.10 alin.(1) sau în cazul lipsei părinţilor în momentul identificării copilului în situaţiile specificate la art.8 lit.d)–h).(2) Ţinînd cont de interesul superior al copilului, acesta poate fi plasat de urgenţă în :a) familia rudelor sau a altor persoane cu care a stabilit relaţii apropiate (vecini, prieteni de familie etc.) şi care doresc să primească /să ţină copilul pentru a-l creşte şi educa în familia lor, în baza cererii scrise a acestora, pornind de la

necesitatea asigurării stabilităţii şi continuităţii în îngrijirea, creşterea şi educaţia copilului, ţinînd cont de identitatea sa etnică, religioasă, culturală şi lingvistică; b) servicii de plasament de tip familial (casă de copii de tip familial, asistenţă parentală profesionistă);c) servicii de plasament de tip rezidenţial. (3) Copilul separat de părinţi poate fi plasat de urgenţă pe un termen de pînă la 72 de ore, cu posibilitatea prelungirii termenului de plasament pînă la 45 de zile, perioadă în care se efectuează evaluarea complexă a situaţiei copilului şi se emite dispoziţia cu privire la (re)integrarea copilului în familie sau cu privire la plasamentul planificat al acestuia.

81. Art.13 alin.(1) din Legea enunțată prevede că, în cazul copilului separat de părinţi din cauza aflării temporare a părinţilor/unicului părinte pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din ţară sau de peste hotare, autoritatea tutelară locală instituie custodia asupra acestuia, ca formă de protecţie temporară a copilului, în scopul asigurării creşterii, îngrijirii şi educaţiei adecvate a acestuia.
82. Potrivit art.13^2 alin.(1) din aceiași Lege, poate exercita atribuţii de custode o persoană fizică sau un cuplu căsătorit (soţ şi soţie), dacă şi-au exprimat acordul şi nu se află sub nicio restricţie prevăzută de alin.(2)., iar conform art.13^3 custodia este o sarcină personală şi gratuită.
83. Drepturile şi obligaţiile custodelui sunt menționate expres în art. 13^2 din Legea enunțată, iar Cazurile de încetare a custodiei și revocare calității de custode sunt enunțate la art.13^5 și 13^6 din aceiași Lege.
84. Deopotrivă, în corespundere cu prevederile pct.1) din HG nr.81 din 22.02.2023 *(în vigoare 07.05.2023)* pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la instituirea custodiei şi asigurarea organizării şi funcţionării Serviciului de tutelă/curatelă se menționează că, Regulamentul-cadru cu privire la instituirea custodiei şi asigurarea organizării şi funcţionării Serviciului de tutelă/curatelă (în continuare – *Regulament*) stabileşte modul de organizare şi funcţionare a Serviciului tutelă/curatelă (în continuare – *Serviciu*) şi procedura de instituire a custodiei asupra copiilor ai/al căror reprezentanţi legali/unic reprezentant legal se află temporar în altă localitate din ţară sau de peste hotare ori nu îşi pot executa obligaţiile privind creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului din cauza problemelor de sănătate.
85. Conform pct.2),5),6) din prezentul Regulament, custodia este o formă de protecţie temporară a copilului separat de părinţi din cauza aflării temporare a reprezentanţilor legali/unicului reprezentant legal al acestuia pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din ţară sau de peste hotare ori a imposibilităţii realizării obligaţiilor privind creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului din motive de sănătate. 5) Instituirea custodiei este realizată de către autoritatea tutelară locală. 6) În sensul prezentului Regulament, următoarele noţiuni semnifică : *custode* – persoană fizică sau un cuplu căsătorit (soţ şi soţie) desemnat(ă), în condiţiile legii, să asigure creşterea, îngrijirea şi educaţia adecvată a copilului separat de părinţi din cauza aflării temporare a reprezentanţilor legali/unicului reprezentant legal al acestuia pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din ţară sau de peste hotare ori a imposibilităţii realizării obligaţiilor privind creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului din cauza problemelor de sănătate e.t.c .

86. Procedura de instituire a custodiei asupra copilului este prevăzută la pct.74)-78) din prezentul Regulament.
87. Potrivit pct.79) din același Regulament, atribuţiile de custode pot fi exercitate de o persoană fizică sau de un cuplu căsătorit (soţ şi soţie), dacă şi-au exprimat acordul şi nu se află sub nicio restricţie din cele prevăzute la pct.80.
88. În corespundere cu pct.90) din Regulamentul menționat, în cazul dezacordului cu dispoziţia privind instituirea sau refuzul instituirii custodiei asupra copilului, persoanele interesate o pot contesta în instanţa de judecată, în ordinea contenciosului administrativ, fără a fi necesară respectarea procedurii prealabile.
89. Pct.91) din același Regulament stipulează că, monitorizarea situaţiei copiilor aflaţi în custodie se realizează de către specialistul în protecţia drepturilor copilului sau, în lipsa acestuia, de către asistentul social comunitar.
90. Cazurile de încetare şi revocare a calităţii de custode sunt menționate expres în pct.95) și 96) din același Regulament-cadru.
91. Deasemenea, în corespundere cu prevederile pct.2) din Anexa la Ordinul Ministerului Educației cu nr.99 din 26.02.***** **”Cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a dezvoltării copilului”,** prezenta Metodologie stabileşte modul de organizare şi realizare a procesului de evaluare a dezvoltării copilului, la diferite niveluri, şi este obligatorie pentru aplicare în activitatea structurilor cu atribuţii în domeniu .
92. Potrivit pct.6) din Anexa nominalizată rezultă cert că, beneficiari ai procesului de evaluare sînt : a) beneficiari direcţi : copiii cu anumite dificultăţi în dezvoltare sau în realizarea procesului educational ; beneficiari indirecţi : familia, cadrele didactice, alţi specialişti de suport în îngrijire şi educaţie, instituţiile de învăţâmînt, comunitatea.
93. Conform pct.26) din aceiași Anexă, procesul de evaluare se declanşează după identificarea copilului care se presupune că are probleme de dezvoltare şi/sau se află în situaţie de insecuritate, marginalizare, excluziune sau dificultate.
94. Pct.27) din Anexa indicată stipulează că, vor fi considerate cazuri, care necesită evaluarea dezvoltării copilului, următoarele : a)cazuri identificate de reprezentanţii instituţiilor de învăţământ, medico-sanitare, de asistenţă socială, ordine publică, altor autorităţi şi instituţii publice cu atribuţii în domeniul protecţiei copilului; b) cazuri referite de către părinţi sau reprezentanţii legali ai copilului; c) cazuri de adresare în nume propriu a tinerilor cu vîrste cuprinse între 16 şi 18 ani.
95. Deopotrivă, în corespundere cu pct.28) din aceiași Anexă rezidă că, evaluarea dezvoltării copilului se realizează, în mod obligator, cu acordul scris al părinţilor sau reprezentanţilor legali ai copilului, în limba maternă a copilului pentru asigurarea obiectivităţii şi gradului de înţelegere adecvată.
96. Pe când pct.29) din Anexa indicată prevede că, în cazul în care părintele / reprezentantul legal al copilului refuză să accepte evaluarea copilului şi/sau recomandările Serviciului de asistenţă psihopedagogică, în interesul superior al copilului, autoritatea tutelară locală şi teritorială, iau decizii privind aplicarea măsurilor de piotecţie pentru copil**.**
97. În același context, instanța de judecată reține ca fiind relevant speței și conținutul art.3 alin.(1),(2) din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20.11.1989 la New York, la

care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamantului Republicii Moldova nr.408-XII din 12.12.1990 potrivit căruia, în toate actiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială, publice sau private, de instantele judecătoreşti, autoritătile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala. (2) Statele parti se obligă să asigure copilului protectia si îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, tinînd seama de drepturile si obligatiile părintilor săi, ale reprezentantilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredintat în mod legal, si în acest scop vor lua toate măsurile legislative si administrative corespunzătoare.

98. În conformitate cu prevederile art.18 alin.(1) din aceiași Convenție, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
99. Art.27 alin.(1),(2) din Convenţia nominalizată stipulează că, statele părţi recunosc dreptul oricărui copil la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. (2). Părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.
100. Potrivit art.27 alin.(4) din aceeași Convenție, statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât și în străinătate.
101. Conform art.9 din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, statele părți trebuie să vegheze ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului.
102. Astfel, pe parcursul examinării cauzei civile în fond și din probatoriul administrat și cercetat în prezența tuturor participanților la proces, s-a stabilit următoarea stare de fapt : Pârâta/reclamantă ***** la ***** fiind în relații de concubinaj cu *****Iurie, a născut-o pe fiica ***** concepută cu un alt bărbat, însă *****Iurie cunoscând cu certitudine că nu este tatăl copilului minor *****, a recunoscut paternitatea față de ultima, acceptând-o ca pe fiica proprie, fapt confirmat prin certificatul de naștere cu seria NA-VI 2228250, eliberat la 16.09.***** de către OSC Șoldănești. / f.d.9 verso,vol.1 /. În anul 2018, părțile au hotărât să-și oficializeze căsătoria, în rezultatul căreia, la ***** s-a născut fiul **********, fapt confirmat prin certificatul de naștere cu seria NA-VI 2985498 / f.d.9 verso, vol.1 /, iar la 20.10.2023, căsătoria dintre *****Iurie și *****Vitalina a fost desfăcută la acordul comun al părților la Serviciul Stare Civilă Șoldănești, fapt confirmat prin copia certificatului de divorț cu seria D-IV 0710995, eliberat de către Agenția Servicii Publice. / f.d.9, vol.1 /.
103. La fel, pe parcursul examinării cauzei civile s-a stabilit că, odată cu desfacerea căsătoriei, părțile s-au separat cu traiul, iar copiii minori **********, născută la *****

și **********, născut la *****, au rămas să locuiască în continuare cu mama Zgurean(Ababii) Vitalina la domiciliul acesteia din s.*****, r.Șoldănești, pe motiv că, *****Iurie din 01.05.2023 era angajat oficial la muncă în Germania (unde și până la moment activează), fapt confirmat prin copia contractului individual de muncă anexat. /f.d. 233-235, vol.1/.

104. Potrivit Evaluării inițiale din 20.11.2023 a situației copilului ********** (născut la *****) efectuată la domiciliul Vitalinei Zgurean din s.*****, r-l Șoldănești, în temeiul sesizării telefonice a lui *****Iurie (care la rândul său a fost telefonat de către fiica ***** în legătură cu faptul că, mama concubinează cu un alt bărbat care o supune agresărilor fizice, în casă se petrec beții și copilul este trimis să procure băuturi alcoolice), la Capitolul III,pct.3.1),3.2),3.3) și 3.4) membrii comisiei (Guja Iacob, Mustață Ecaterina, Oprea-Macovei Lidmila și Guja Emilia) au consemnat următoarele : "**Copilul se află într-un mediu cu grad sporit de a suporta frigul și de a fi supus violenței din partea celor adulți**." "**Copilul se află în condiții antisanitare și în compania unor adulți asupra cărora planează bănuieli rezonabile că sunt consumatori de droguri.** Urmare acestor circumstanțe copiii pot contamina diferite boli și infecții." **Mama se află în stare de ebrietate și nu are voință pentru a renunța la consumul de alcool**, din acest motiv nu acordă atenția necesară copiilor". La Capitolul IV al Evaluării menționate este consemnat că, " **În urma divorțului copilul a rămas să locuiască cu mama care duce un mod de viață desfrînat. Nu acordă atenție copilului. Copilul nu frecventează regulat grădinița, nu beneficiază de alimente sănătoase și de condiții normale de viață**". La rubrica "Riscurile confirmate" membrii comisiei au consemnat că, " **La momentul efectuării evaluării inițiale în locuință era foarte frig, mama se afla în stare avansată de ebrietate , iar copiii erau flămânzi și murdari. În casă domnea dezordinea și antisanitaria". La Capitolul VI al Evaluării s-a menționat că, "Copilul dorește să fie scos din mediul în care se află". La Capitolul VII membrii comisiei au decis : " Se impun măsuri urgente pentru scoaterea copilului din grija mamei și plasarea în familia extinsă din partea tatălui".** / f.d.50-54, vol.1 /
105. În rezultat, prin Dispoziția Primăriei s.*****, r-l Șoldănești cu nr.47(A) din 21.11.2023 s-a dispus plasarea de urgență a copiilor minori : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, în familia extinsă ********** și *****Dorina pe o perioadă de 72 de ore cu posibilitatea prelungirii termenului de plasament pînă la 45 zile. / f.d.227, vol.1 /
106. Respectiv, de către comisia în componența a trei persoane, din cadrul ATL *****, la 22.11.2023 s-a întocmit ancheta socială, Evaluare inițială a condițiilor de tari a familiei ***** Dorina și s-a stabilit că familia este prietenoasă, iar condițiile de trai sunt adecvate normelor sanitare. /f.d.11-11 verso, vol.1 /
107. În temeiul Dispoziției Primăriei s.*****, r-l Șoldănești cu nr.48(A) din 23.11.2023 s-a dispus prelungirea plasamentului celor doi copii minori aflați în situație de risc, în familia extinsă ********** și *****Dorina pe un termen de 45 zile . / f.d.228, vol.1 /
108. Deasemenea, pe parcursul examinării cauzei civile s-a mai stabilit că, *****Iurie, pe motivul lipsei mijloacelor financiare pentru întreținerea și îngrijirea celor doi copii minori ai săi, a plecat la muncă peste hotarele R.Moldova (în temeiul contractului de muncă din 14.04.2023 – f.d.233-235, vol.1), în legătură cu care fapt, în temeiul

dispoziției ATL s.*****, r-l Șoldănești cu nr.54-A din 27.11.2023, în legătură cu angajarea tatălui copiilor – *****Iurie la lucru peste hotarele țării, s-a instituit custodia asupra copiilor minori comuni ai părților : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, custode fiind numită cet.*****Dorina(născută la 27.05.1989, domiciliată în s.*****, r-l Șoldănești) . / f.d.73, vol.1 /

109. Prin declarația notarială din 28.11.2023, *****Iurie a dat consimțământul ca copiii minori : **********, născută la ***** și **********, născut la ***** să rămînă în supravegherea și la întreținerea cet.*****Dorina, născută la 27.05.1989, domiciliată în s.*****, r-l Șoldănești . / f.d. 72, vol.1 /
110. În temeiul Dispoziției nr.1 (A) din 05.01.2024 a ATL s.*****, r-l Șoldănești s-a prelungit plasamentul copiilor aflați în situație de risc : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, în familia extinsă ********** și *****Dorina, până la examinarea cazului în judecată . /f.d.74, vol.1 /
111. De către comisia în componența a trei persoane, la 26.02.2024 s-a întocmit ancheta socială, Evaluare inițială a condițiilor de tari a familiei *****Iurie și s-a stabilit că, *****Iurie dispune de spațiu locativ, dar necesită reparație curentă, iar copiii locuiesc la custodele *****Dorina și condițiile de trai sunt adecvate normelor sanitare, copiii dispun de spațiu de joacă. / f.d.44-45, vol.1 /
112. În temeiul extrasului din procesul-verbal nr. 1 din 27.02.2024 al ședinței consiliului local s.*****, r-l Șoldănești pentru protecția drepturilor copilului s-a decis stabilirea locului de trai al copiilor minori : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, cu tata *****Iurie . / f.d.41-42, vol.1 /
113. În rezultat, prin avizul cu nr.22 din 27.02.2024 al Comisiei locale pentru protecția drepturilor copilului s-a constatat că, este posibilă determinarea locului de tari al celor doi copii minori cu tata *****Iurie. / f.d.43, vol.1 /
114. Ulterior, prin avizul Primăriei s.*****, r-l Șoldănești cu nr.31 din 28.02.2024, s-a ajuns la concluzia că domiciliul celor doi copii minori urmează a fi stabilit cu tatăl acestora *****Iurie. / f.d.40, vol.1 /
115. Deasemenea, la examinarea cauzei, potrivit înscrierilor din Registrul Primăriei s.*****, r-l Șoldănești a vizitelor la domiciliu prezentat de către asistentul social Mustață Ecaterina, s-a stabilit indubitabil că, la 20.11.2023, 22.02.2024, 26.02.2024 și 28.02.2024 efectuate în scopul evaluării condițiilor de trai a copiilor minori ********** și **********, rezultă că, la ultimele 3 /trei/ vizite ale membrilor comisie din cadrul ATL *****, Zgurean Vitalina nu se afla la domiciliul său din s.*****, r.Șoldănești. /f.d.14-16, vol.2/
116. Concomitent, din conținutul Anchetei sociale întocmite de către comisia din cadrul Primăriei *****, r.Șoldănești în scopul evaluării inițiale a condițiilor de trai a celor doi copii din 05.06.2024 la domiciliul lui *****Dorina, în concluzii s-a stabilit că, ”Familia este bună, călduroasă, primitoare, prietenoasă. Copiii care se află în custodie se simt bine, au tot necesarul pentru a se juca și a-și petrece timpul liber. Copiii se simt în siguranță, se bucură de atenția care le este oferită”. / f.d.36-37,vol.2 /
117. Pe când, din conținutul **anchetei sociale Evaluare inițială din 02.12.2024** efectuată (la solicitarea instanței de judecată), la domiciliul Vitalinei Zgurean de către 4 membri ai comisiei ATL *****, rezidă că, ”**În casă este miros de țigară și resturi de la țigări, veselă murdară, geamuri sparte, dezordine. Nu activează**

și nu are surse financiare. Recurge sistematic la abuz de alcool, fumează, dă dovadă de neglijență, iar Vitalina spune că, nu se confruntă cu probleme.” În concluzia Anchetei sociale se menționează că, ”**În gospodărie predomină dezordinea din motiv că, subiectul supus evaluării dă dovadă de neglijență față de sine și de gospodăria în care locuiește, face abuz de alcool, duce un trai lipsit de griji. Locuiește în gospodăria părinților care a fost adusă într-o stare dezastruoasă”.** În Recomandări se indică că, ”**În situația în care se află mama copiilor, este contraindicat să dispună de dreptul de a întreține și a educa copii”.** / f.d.27,29-30, vol.2 /

118. Deopotrivă, din conținutul Anchetei sociale întocmite de către comisia din cadrul Primăriei *****, r.Șoldănești în scopul evaluării inițiale a condițiilor de trai din 10.12.2024 la domiciliul lui *****Iurie deasemenea rezultă că, copiii minori ********** și ********** au condiții decente de trai. / f.d.33-34,vol.2 /
119. Deasemenea, din conținutul caracteristicilor din 23.11.2023 și din 27.02.2024, eliberate de Primăria s.*****, r-l Șoldănești pe numele lui *****Iurie rezultă, că ultimul se caracterizează pozitiv. / f.d.10,46, Vol.1/
120. La fel, din fișele de frecventare a grădiniței de către copiii minori ********** și *****Iulie, se confirmă concluziile membrilor comisiilor speciale expuse în Anchetele sociale de evaluare inițială, precum se confirmă și declarațiile din sala de judecată ale martorului Guja Emilia, aferent neglijenței educaționale a Vitalinei Zgurean pentru cei doi copii minori. / f.d. 236-250, vol.1 /
121. Din confirmarea cu nr.5 din 04.03.2024 eliberată de Structura Teritorială de asistență psihopedagogică Șoldănești se menționează că, ***** a refuzat categoric solicitarea lui *****Iurie ca cei doi copii minori să fie evaluați psihologic, fapt confirmat personal de către V.Zgurean și în sala de judecată / f.d.71, vol.1 /, pe când în corespundere cu prevederile pct.29) din Ordinul Ministerului Educației cu nr.99 din 26.02.***** rezultă că, în cazul în care părintele/ reprezentantul legal al copilului refuză să accepte evaluarea copilului şi/sau recomandările Serviciului de asistenţă psihopedagogică, în interesul superior al copilului, autoritatea tutelară locală şi teritorială, iau decizii privind aplicarea măsurilor de piotecţie pentru copil, ceea ce în speță de fapt, au și întreprins Autoritățile Tutelare Locale ***** și *****, precum și Autoritatea Tutelară Teritorială STAS Centru Est Șoldănești.
122. Din răspunsul cu anexa IP Șoldănești din 02.04.2025 cu nr. 34/50-2057 și extrasul din Registrul de corespondență a IP Șoldănești se confirmă mențiunile membrilor comisiei locale ***** consemnate în Evaluarea inițială din 20.11.2023 la domiciliul Vitalinei Zgurean despre concubinajul ultimei cu Nacu Corneliu / f.d.50-54,vol.1/, precum se confirmă și declarațiile martorilor audiați în sala de judecată, inclusiv și cele ale copilului minor ********** audiată în sala de judecată, or, din anexa nominalizată rezidă, că în perioada 01.01.2025-02.04.2025 ***** a sesizat serviciul 112 în două cazuri cu referire la agresarea fizică a acesteia de către cet.Nacu Corneliu, iar prin sesizarea din REI-2 cu nr.78 din 27.03.2025 (cauza actuală se examina în fond) *****Dorina a solicitat intervenția organelor de drept să ia măsuri cu cet.Zgurean Vitalina care la 22.03.2025 s-a exprimat cu cuvinte necenzurate față de copilul său minor ********** și în legătură cu cazul respectiv a fost sesizată Primăria s.*****, r-l Șoldănești. / f.d.59, 79,79 verso, vol.2 /

123. În corespundere cu prevederile art.122 alin.(2,3) CPC, admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.(3) Se consideră inadmisibile probele obţinute cu încălcarea prevederilor legii, cum ar fi inducerea în eroare a participantului la proces, încheierea actului de către o persoană neîmputernicită, încheierea defectuoasă a actului procedural, alte acţiuni ilegale.
124. Sub acest aspect, instanța de judecată, reieşind din înscrisurile anexate la cauza civilă de către reprezentantul pârâtei Zgurean Vitalina, avocatul V.Covaș şi cercetate, potrivit art.122 alin.(3) CPC, nu poate reține cu titlu de probă aferent admiterii acțiunii reconvenționale a Vitalinei Zgurean înscrisurile anexate pe parcursul examinării cauzei civile în fond / f.d.116-125,vol.1 / pe motiv că, cererea adresată IP Șoldănești a fost combătută prin răspunsul IP Șoldănești din 02.04.2025 /f.d.116,vol.1 și f.d.79,79 verso,vol.2/ și prin Rapoartele de vizită și anchetele sociale de evaluare inițială efectuate la domiciliul V.Zgurean ; pe motiv că, cererile de la f.d.117,122, vol.1 adresate Șefului ATAS Centru Est Orhei și Primarului s.***** au fost combătute integral prin Rapoartele de vizită și anchetele sociale de evaluare inițială efectuate la domiciliul V.Zgurean și referințele STAS Șoldănești ; pe motiv că, la cererea din 02.04.2024 adresată medicilor de familie *****, Șoldănești /f.d.118, vol.1 / V.Zgurean nu a prezentat nici un răspuns ; pe motiv că, pe marginea cererii V.Zgurean despre încetarea custodiei adresată Șefului Oficiului teritorial al Cancelariei de stat Orhei / f.d.119-121,123-125, vol.1 / V.Zgurean nu a prezentat nici un răspuns, însă în corespundere cu prevederile pct.90) din HG nr.81 din 22.02.2023 *(în vigoare 07.05.2023)* pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la instituirea custodiei şi asigurarea organizării şi funcţionării Serviciului de tutelă/curatelă este menționat expres că, ”În cazul dezacordului cu dispoziţia privind instituirea sau refuzul instituirii custodiei asupra copilului, persoanele interesate o pot contesta în instanţa de judecată, în ordinea contenciosului administrativ, fără a fi necesară respectarea procedurii prealabile” și pe motiv că, la informația CNA din 13.06.2024 / f.d.179, vol.1/ V.Zgurean a confirmat în sala de judecată că nu a mai primit ulterior nici un răspuns de la CNA.
125. Deasemenea, în corespundere cu prevederile legale enunțate supra și conform art.123 alin.(4,5) CPC, pe parcursul examinării cauzei civile în fond, s-a stabilit cu certitudine că, ***** nu a contestat în instanța de judecată nici o dispoziție emisă de către Autoritățile Tutelare Locale ***** sau *****.
126. În pofida certificatului medical cu nr. 38 din 05.03.2024 conform căruia V.Zgurean nu se află și nu s-a aflat la evidența medicului narcolog, în pofida certificatului de cazier judiciar din 21.02.2024 conform căruia V.Zgurean nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al R.Moldova și în pofida Raportului-caracteristică pozitiv, eliberat în privința Vitalinei Zgurean la 06.03.2025 cu nr.34/50-1406 de către OSS a SP nr.1 al IP Șoldănești, Boris Paierele / f.d.60,61, vol.1 și f.d. 58, vol.2 / instanța de judecată nu le va reține în calitate de probe pertinente pentru admiterea acțiunii reconvenționale intentate de către Zgurean Vitalina aferent determinării domiciliului copiilor cu mama, pe motiv că, toate anchetele sociale de evaluare inițială efectuate la domiciliul V.Zgurean în coroborare cu totalitatea înscrisurilor prezentate de către ATL *****, *****, STAS Centru Est Șoldănești, precum și declarațiile tuturor martorilor audiați în sala de

judecată, inclusiv și martorului minor **********, nu au confirmat nici pe departe oportunitatea determinării domiciliului celor doi copii minori : **********, născută la ***** și **********, născut la ***** împreună cu mama biologică a acestora - Vitalina Zgurean.

127. Deopotrivă, instanța de fond va declara inadmisibile și nu va admite ca probe : 1) Referința psihopedagogică a elevei ********** și anexată de către reprezentantul Vitalinei Zgurean, în persoana avocatului V.Covaș ca temei de admitere al acțiunii reconvenționale intentate de către Vitalina Zgurean, pe motiv că, această referință nu are nici număr de ieșire, nici nu este datată și în această referință nu se face trimitere la o perioadă concretă de studii a minorei ********** în cadrul Liceului Teoretic ”Ștefan cel Mare”, or, din luna noiembrie 2023 și pînă în prezent ********** își face studiile în s.*****, r-l Șoldănești; 2) Înscrisul eliberat de către SRL ”LACHIDEN” în persoana lui Uriciuc Tatiana, conform căruia minora ********** nu a procurat băuturi alcoolice niciodată, pe motiv că, acest înscris nu are nici număr de ieșire, nici nu este datat, nu conține careva informații de înregistrare a respectivei persoane juridice în s.*****, r-l Șoldănești cu indicarea administratorului acesteia și deopotrivă, în sala de judecată martorul minor ********** a declarat că, când trăia cu mama, ea făcea cumpărături la magazin, de unde cumpăra ce-i spunea mama : coniac, țigări. Ea mergea la magazin de una singură, iar uneori o însoțea fratele. Vânzătoarea refuza să le vândă, dar mama o suna și ea vindea . / f.d.222,224, vol. 1 /
128. La fel, instanța de judecată va aprecia critic declarațiile Vitalinei Zgurean precum că, la 23 noiembrie 2023 dânsa a transmis copiii benevol, în urma înțelegerii cu *****Iurie, or, Evaluarea inițială a situației copilului din 20.11.2023 a fost efectuată la sesizarea telefonică a lui *****Iurie care discuta-se telefonic inițial cu fiica ********** despre comportamentul neadecvat al mamei sale împreună cu concubinul ei / f.d.50-54, vol.1 /, iar următoarele Evaluări efectuate de către ATT ***** și ***** au confirmat concluziile evaluării inițiale din 20.11.2023 la domiciliul Vitalinei Zgurean și situația de risc a copiilor.
129. Deopotrivă, instanța de fond va aprecia critic și declarațiile Vitalinei Zgurean privind manipularea fiicei ********** de către custodele *****Dorina, or, în sala de judecată martorul minor ********** a fost audiat în prezența pedagogului și respectiv a reprezentantului legal (custode) – *****Dorina . Mai mult, declarațiile martorului minor ********** din sala de judecată, au fost confirmate prin Încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și Ordonanța de protecție din 02.04.2024 (devenite irevocabile la 07.05.2024 prin Decizia Curții de Apel Chișinău) privind stabilirea măsurilor de protecție pe o perioadă de 45 zile pentru victima minoră ********** față de acțiunile agresorului ***** (la acel moment actuala cauză civilă se examina în fond), cât și prin înscrisurile întocmite de către ATL *****, *****, STAS Șoldănești, precum și prin declarațiile tuturor martorilor audiați în sala de judecată .
130. Tot sub acest aspect, conform art.123 alin.(2) CPC potrivit căruia ”Faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane”,

instanța de fond reține că, Încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina și Ordonanța de protecție din 02.04.2024 (devenite irevocabile la 07.05.2024 prin Decizia Curții de Apel Chișinău) privind stabilirea măsurilor de protecție pe o perioadă de 45 zile pentru victima minoră ********** față de acțiunile agresorului *****. / f.d.96-101;141-148 și 149-154, vol. 1/ au confirmat în primul rând atât declarațiile din sala de judecată a martorului minor **********, precum și depozițiile celorlalți martori audiați în sala de judecată și deopotrivă au combătut poziția Vitalinei Zgurean din acțiunea reconvențională, cât și declarațiile V.Zgurean din sala de judecată.

131. Astfel, având în vedere situația faptică stabilită în speță, reiterând normele legale precitate, analizând în totalitatea lor înscrisurile anexate și cercetate în sala de judecată, inclusiv concluziile STAS Șoldănești indicate în referințele cu nr.42 din 04.03.2024 și pe acțiunea reconvențională cu nr.66 din 15.03.2024 care propun determinarea domiciliului celor doi copii minori împreună cu tata /f.d.34-36,68-69,vol.1/ cu toate înscrisurile prezentate de către ATL *****, *****, precum și audiind declarațiile tuturor participanților la proces, inclusiv cele ale martorului minor **********, acționând în interesul superior al celor doi copii minori și în temeiul criteriilor (precum : vârsta fragedă a copiilor, interesele acestora, posibilitățile tatălui de a le asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul fiecărui părinte față de copiii minori și invers), instanța de fond, reține ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă pretenția reclamantei Zgurean Vitalina din acțiunea reconvențională cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și respectiv, instanța de judecată reține în această privință ca fiind întemeiată integral și pasibilă de a fi admisă pretenția reclamantului *****Iurie cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori (care la moment se află în custodia familiei extinse ********** și *****Dorina) : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, împreună cu tata - *****Iurie (care în prezent este angajat peste hotarele R.Moldova în scopul asigurării traiului decent pentru cei doi copii, fapt confirmat prin contractul individual de muncă din 14.04.2023 - f.d.233-235,vol.1), or, la examinarea cauzei civile s-a stabilit cu certitudine că Zgurean Vitalina a ignorat vădit obligațiunile sale părintești la creșterea, educația și întreținerea celor doi copii minori.
132. Respectiv, reieșind din motivele invocate supra, instanța de judecată reține ca fiind neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă pretenția reclamantei Zgurean Vitalina din acțiunea reconvențională cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea celor doi copii minori și respectiv, instanța de fond reține în această privință ca fiind întemeiată integral și pasibilă de a fi admisă pretenția reclamantului *****Iurie cu privire la încasarea de la pârâta Zgurean Vitalina în beneficiul său a pensiei pentru întreținerea copiilor minori **********, născută la ***** și **********, născut la ***** într-o sumă bănească fixă în mărime de 2000,00 lei lunar pentru fiecare copil.
133. Soluția instanței de judecată sub acest aspect, se întemeiază pe următoarele prevederi legale :
134. Potrivit art.46 din Codul familiei Republicii Moldova, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

135. În corespundere cu stipulările art.2 din Legea privind drepturile copilului cu nr.370 din 30.11.2023 (în vigoare de la 21.12.2023), în condiţiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecţie fără nici o discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetăţenie, de apartenenţa etnică sau originea socială, de statutul obţinut prin naştere, de situaţia materială, de gradul şi tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creştere şi educaţie ale lor, ale părinţilor lor sau ale reprezentanţilor lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituţie educaţională, serviciu social, instituţie medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.
136. Conform art.3 din Legea enunțată, noțiunea ”*interesul superior al copilului” constă în* asigurarea unor condiţii adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea armonioasă a copilului, ţinând cont de particularităţile individuale ale personalităţii lui şi de situaţia concretă în care acesta se află.
137. Potrivit conținutului art.51 alin.(1) din Codul familiei Republicii Moldova și art.3 din Legea nr.370 din 30.11.2023 (în vigoare 21.12.2023) privind drepturile copilului, se consideră copil persoana care nu a atins/împlinit vîrsta de 18 ani (majoratul).
138. Art.51 alin.(2,3) din Codul familiei Republicii Moldova menționează că, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului.(3) Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.
139. În corespundere cu prevederile art.53 alin.(1),(2) din Codul familiei Republicii Moldova, copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. (2) Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură de părinţi sau persoanele care îi înlocuiesc, iar în cazurile prevăzute de lege – de autoritatea tutelară locală/teritorială sau de alte organe abilitate. Părinţii poartă răspundere, prevăzută de legislaţie, pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligaţiilor de îngrijire şi educaţie a copilului.
140. În contextul dat, instanța de judecată reține că, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.
141. Deopotrivă, conform art.3 alin.(1),(2) din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20.11.1989 la New York, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamantului Republicii Moldova nr.408-XII din 12.12.1990 prevede că, în toate actiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială, publice sau private, de instantele judecătoreşti, autoritătile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala. (2) Statele parti se obligă să asigure copilului protectia si îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, tinînd seama de drepturile si obligatiile părintilor săi, ale reprezentantilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredintat în mod legal, si în acest scop vor lua toate măsurile legislative si administrative corespunzătoare.

142. Sub suspiciile art.18 alin.(1) din aceiași Convenție rezidă că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rind părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
143. Potrivit prevederilor art.27 alin.(1),(2) din aceiași Convenție, statele părţi recunosc dreptul oricărui copil la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. (2). Părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.
144. Conform art.27 alin.(4) din aceeași Convenție, statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât și în străinătate.
145. Concomitent, art.5 din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993 sipulează expres că, Statele părţi vor respecta responsabilităţile, drepturile şi îndatoririle ce revin părinţilor naturali ai copilului sau, după caz şi conform tradiţiei locale, membrilor familiei lărgite sau comunităţii, tutorilor sau altor persoane care au, prin lege, copii în îngrijire, de a asigura, de o manieră corespunzătoare capacităţilor în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea şi orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor recunoscute în prezenta Convenţie.
146. Reiterând normele legale precitate, instanța de fond reține că, principiul interesului superior al copilului, reprezintă mesajul fundamental atât al Convenției cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20.11.1989 la New York, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.408-XII din 12.12.1990, cât și cel al Convenţiei Internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestui principiu este o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care le-au ratificat.
147. Deopotrivă, instanța judecătorească menționează că, în titlul II, capitolul 11 și Titlul IV, capitolul 12 din Codul familiei Republicii Moldova, legiuitorul a instituit drepturile şi obligaţiile părinţilor, reglementând și obligația de întreținere dintre părinți și copii.
148. În corespundere cu art.60 alin.(1,2) din Codul familiei Republicii Moldova, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.(2) Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.
149. În corespundere cu prevederile art.74 alin.(1-3) din Codul familiei Republicii Moldova, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.(2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă.(3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la

întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

150. Potrivit prevederilor art.75 alin.(1,2) din Codul familiei al R.Moldopva, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante .
151. Art.76 alin.(1),(2) din Codul familiei al Republicii Moldova indică că, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.
152. Pe parcursul examinării cauzei civile s-a stabilit în afara oricărui dubiu că, *****Iurie și ***** sunt părinții copiilor minori : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, fapt confirmat prin certificatele de naștere eliberate pe numele copiilor. / f.d. 9 verso, vol.1 /
153. Deopotrivă, în sala de judecată s-a stabilit că, după desfacerea căsătoriei la SSC Șoldănești la acordul comun al părților, *****Iurie și ***** s-au separat cu traiul, iar față de cei doi copii minori ai părților, prin Dispoziția ATL s.*****, r-l Șoldănești cu nr.54-A din 27.11.2023 a fost instituită custodia, custode fiind numită mătușa copiilor minori - cet.*****Dorina, iar de atunci, și până la moment Zgurean Vitalina practic nici nu participă cu nimic la educația, întreținerea copiilor săi, nici nu se interesează de soarta acestora, fiind în vizită la ei doar de cîteva ori, pe când copiii minori : ********** - eleva cl.3, iar ********** frecventează grădinița de copii din s.*****, r.Șoldănești, au nevoie atât de sprijin material, cât și financiar, necesar pentru întreținerea și instruirea lor.
154. În pofida faptului că, la materialele cauzei V.Zgurean a anexat copia contractului individual de muncă din 22.02.2024/ f.d.56-59, vol.1 /, în sala de judecată V.Zgurean personal a declarat că, la SEBN Orhei a activat doar în perioada februarie 2024 - octombrie 2024. Astfel, pînă la finalizarea examinării cauzei civile în fond, Vitalina Zgurean nu a confirmat că, este angajată oficial în câmpul muncii, fapt ce ar face posibilă stabilirea cuantumului pensiei pentru întreținerea celor doi copii minori în temeiul art.75 din Codul familiei.
155. Astfel, la pronunțarea respectivei hotărâri, instanța de judecată va ține cont de faptul că, domiciliul copiilor minori ai părților a fost determinat cu tatăl acestora – *****Iurie, care în prezent se află la muncă, fiind angajat oficial peste hotarele R.Moldova pentru a le asigura un trai decent ambilor copii, iar ultimii din

27.11.2023 se află în custodia familiei extinse – *****Dorina și **********, motiv din care instanța judecătorească, în corespundere cu prevederile legale enunțate supra și având în vedere interesul superior al copiilor minori, conchide despre oportunitatea încasării pensiei pentru întreținerea acestora într-o sumă bănească fixă de la *****, or, potrivit art.58 alin.(1) Codul familiei al Republicii Moldova, părinții au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii.

156. Astfel, la caz, instanța de judecată, reieșind din interesul superior al copiilor minori, conchide despre oportunitatea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, de la pârâta Zgurean Vitalina în beneficul reclamantului *****Iurie într-o sumă bănească fixă în mărime de 2000,00 lei lunar până la atingerea vârstei majoratului de către ambii copii.
157. Soluția instanței de fond se întemeiază pe faptul că, întreţinerea oferită de părinte trebuie să corespundă integral necesităţilor respective şi să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copiilor la un nivel corespunzător şi suficient pentru a nu leza interesele acestora.
158. Deopotrivă, soluția instanței de fond sub acest aspect, se întemeiază pe valoarea minimului de existentă anual pentru un copil minor în vârstă de 1-6 ani și pentru un copil de la 7-17 ani în sate, poziţia reclamantului, care solicită încasarea unei cote fixe a pensiei de întreţinere, pornind de la premiza că, pârâta Zgurean Vitalina este obligată în virtutea calităţii sale de părinte să asigure copiilor săi dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele copiilor minori al părților.
159. Potrivit informației de pe site-ul oficial al Biroului Național de Statistică al R.Moldova, valoarea minimului de existență, calculat în conformitate cu Ghidul metodologic cu privire la modul de calculare a acestuia, potrivit Hotărîrii Guvernului R.Moldova nr.285 din 30 aprilie 2013, media pentru minimul de existență pentru semestrul II al anului 2023 a constituit suma 2272,80 lei, în sate pentru un copil în vîrstă de 1-6 ani și respectiv suma de 3059,00 lei pentru un copil în vîrstă de 7-17 ani. / f.d. f.d. 187-188, vol.1/
160. Astfel, în speță, pornind de la premisa că, Zgurean Vitalina în pofida faptului că, nu este încadrată oficial în câmpul muncii, ea este obligată în virtutea calităţii sale de părinte să asigure copiilor săi dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele copiilor minori și luând în considerație faptul că, V.Zgurean o perioadă îndelungată de timp nu și-a vizitat copiii, nu se interesează de soarta acestora, reieșind din circumstanțele de fapt stabilite, instanța de judecată conchide că, pensia pentru întreținerea copiilor minori ai părților : **********, născută la 15.09.2025 și **********, născut la *****, urmează a fi încasată, în beneficiul reclamantului *****Iurie, de la pârâta Zgurean Vitalina, într-o sumă bănească fixă în mărime de 2000,00 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 23.11.2023 și până la atingerea majoratului de către copii.
161. Respectiv, suma bănească fixă de 2000,00 lei lunar pentru fiecare copil, care urmează a fi încasată de la pârâta Zguirean Vitalina, instanța de fond o reține ca fiind una rezonabilă și legală în interesul direct al copiilor minori, iar această sumă în opinia instanței de judecată, nu va leza în mod arbitrar şi inechitabil drepturile şi obligaţiile pîrîtei, or, potrivit prevederilor exprese ale art.58 alin.(1) din Codul familiei al Republicii Moldova, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii,

indiferent de faptul dacă copii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

162. Potrivit prevederilor art.98 alin.(2) Codul familiei, pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.
163. Astfel, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori ai părților : **********, născută la 15.09.2025 și **********, născut la *****, va începe din 23.11.2023, odată cu intentarea acțiunii civile și până la atingerea majoratului de către copii.
164. Concomitent, potrivit prevederilor exprese ale art.256 alin.(1),lit.a) Cod de procedură civilă, urmează a fi executate imediat ordonanţa sau hotărîrea judecătorească prin care pîrîtul este obligat la plata : a) pensiei de întreţinere .
165. Deopotrivă, conform art.83 alin.(2) Cod de procedură civilă, în acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.
166. Art.83 alin.(3) Cod de procedură civilă, menționează că, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvenţională, cererea de intervenţie principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti, cererea de declarare a insolvabilităţii, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătoreşti, precum şi alte cereri prevăzute la pct.1 din anexa nr.1 la Legea taxei de stat nr.213/2023.
167. În corespundere cu prevederile pct.1.1.2) al Anexei nr.2 din Legea taxei de stat nr.213/2023, persoanele care intentează acțiuni de încasare a pensiei de întreținere, se scutesc de plata taxei de stat.
168. Potrivit art.87 alin.(1),lit.c) Cod de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină : c) din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.
169. Concomitent, art.98 alin.(1) Cod de procedură civilă stipulează expres că, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanta de judecată, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proportional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.
170. Astfel, dat fiind că, reclamantul *****Iurie la intentarea acțiunii civile a fost scutit de plata taxei de stat pentru pretenția aferent încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori, instanța de fond conchide că, în corespundere cu prevederile art.87 alin.(1),lit.c) Cod de procedură civilă, de la pârâta Zgurean Vitalina urmează a fi încasată în beneficiul statului și taxa de stat în mărime de 1969,96 / una mie nouă sute șasezeci și nouă,96 / lei, care urmează a fi achitată la contul : Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat, Codul IBAN : MD94TRGAAA14222001000000, Cod fiscal : 1006601000037 .
171. Aferent pretenției reprezentantului reclamantului *****Iurie, în persoana avocatului S.Lefter, privind pretenția din acțiunea civilă privind încasarea cheltuielilor de judecată (cu titlu exclusiv de asistență juridică în cadrul pledoariilor inițiale anterior reluării dezbaterilor judiciare), instanța de fond o reține ca fiind neîntemeiată și pasibil de a fi respinsă, reieșind din următoarele considerente :

172. Conform art.90,lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte : i) cheltuielile de asistenţă juridică.
173. Potrivit art.96 alin.(1),(1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.(1^1) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
174. Potrivit art.5 alin.(1) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, orice persoană are dreptul să îşi aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată şi reprezentată de acesta în materie juridică.
175. Conform art.63 alin.(1-5) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură se menționează expres că, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice.(2) Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată.(3) Statul asigură avocaţilor retribuirea asistenţei juridice acordate în conformitate cu Legea cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.(4) Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă. (5) Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative, se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.
176. Instanța de judecată relevă că, pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de : a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
177. Mai mult, Jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor omului, învestită fiind cu soluţionarea pretenţiilor la rambursarea cheltuielilor de judecată, în care sunt cuprinse şi onorarii avocaţiale, a statuat că, acestea urmează a fi recuperate numai în măsura în care constituie cheltuieli necesare care au fost în mod real făcute în limita unui cuantum rezonabil. La acest segment, prezintă relevanță și Recomandarea Consiliului Uniunii Avocaţilor privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012. Astfel, potrivit

prevederilor Recomandării nominalizate, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. /pct.15/.

178. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente : dovada achitării onorariilor avocaţilor; copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora. / pct.16 din Recomandare /
179. Subsecvent, instanța de judecată va reitera jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului /Hotărârea Amihalachioaie versus Republica Moldova din 20 aprilie 2004, Şarban versus Republica Moldova din 04 octombrie 2005/, potrivit căreia, instanţa pentru a include cheltuielile spre încasare din contul pârâtului, urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale şi necesare, şi într-un cuantum rezonabil, fiind necesară prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte.
180. De asemenea, la determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor de asistență juridică, prezintă relevanță și jurisprudența CtEDO. Astfel, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea şi complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuţie (Manole și alţii c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă şi există o jurisprudenţă bine stabilită în privinţa chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensaţie mai mică pentru asistenţa juridică (Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).
181. La stabilirea caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate, CtEDO a luat în considerare aportul avocaţilor (Boicenco c. Moldovei, 11/07/2006, § 176), precum şi relevanţa şi calitatea observaţiilor depuse de reprezentant la CtEDO (Ghimp c. Moldovei, 30/10/2012, § 71).
182. Din înscrisurile anexate la dosar rezidă că, în cadrul ședinței judiciare din 06.08.2024 avocatul S.Lefter a anexat bonul de plată cu seria DAA nr.44884370 din 06.08.2024 contrasemnat de către beneficiarul *****Iurie, potrivit căruia, pentru întocmirea cererii în judecată reclamantul *****Iurie a achitat suma de 1500,00 lei; pentru reprezentarea în cadrul a 9 ședințe de judecată (a câte 500 lei fiecare ședință) – a achitat 4500,00 lei și - onorariul avocatului - 5000,00 lei, iar în total suma de 11000,00 lei / f.d.189,vol.1 /.
183. Tot din materialele cauzei rezultă că, după reluarea dezbaterilor judiciare și anume în cadrul ședinței din 06.03.2025, avocatul S. Lefter a anexat deja bonul de plată cu seria DAA nr.44884370 datat cu 28.02.2025 declarând costul serviciilor juridice pînă la acel moment și anume : pentru reprezentarea reclamantului în cadrul a 12 ședințe de judecată (a câte 500 lei fiecare ședință) – a achitat 6000,00 lei și - onorariul avocatului - 5000,00 lei, iar pentru întocmirea cererii în judecată reclamantul *****Iurie a achitat deja suma de 2000,00 lei, iar în total suma de 13000,00 lei ./ f.d.62,69, vol.2 /
184. Deopotrivă, în bonul final de plată, datat cu 28.02.2025 și anexat de către avocatul S.Lefter, lipsește semnătura beneficiarului indicat – *****Iurie.

185. Drept urmare, reieşind din conținutul contradictoriu al celor două bonuri de plată anexate la 06.08.2024 și 06.03.2025 de către avocatul S.Lefter, aferent sumelor achitate pentru întocmirea cererii de chemare în judecată și respectiv, lipsa listei detaliate a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora, precum și nesemnarea de către *****Iurie a bonului de plată cu seria DAA nr.44884370 datat cu 28.02.2025 / f.d.62, vol.2 / și în pofida faptului că, avocatul S.Lefter doar în cadrul pledoariei inițiale a solicitat încasarea de la V.Zgurean a sumei de 11000,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, însă în cadrul pledoariei repetate din 08.04.2025 avocatul S.Lefter în genere nu a solicitat careva cheltuieli de judecată, însă concomitent, nici nu a renunțat la pretenția privind cheltuielile de judecată, instanța de fond va respinge ca neîntemeiată pretenția reclamantului *****Iurie din cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică acordată.
186. În conformitate cu prevederile art.236, 238-240 și art.358 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de judecată , -

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite partial cererea de chemare în judecată a reclamantului *****Iurie către Zgurean Vitalina, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești privind determinarea domiciliului copiilor minori comuni cu tata, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori comuni într-o sumă bănească fixă și cheltuielilor de judecată .

Se determină domiciliul copiilor minori : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, împreună cu tata - *****Iurie, născut la *****, IDNP ***** domiciliat în s.*****, r-l Șoldănești .

Se încasează de la Zgurean Vitalina, născută la ***** IDNP *****, în beneficiul lui *****Iurie, născut la *****, IDNP ***** pensia pentru întreținerea copiilor minori : **********, născută la ***** și **********, născut la *****, într-o sumă bănească fixă în mărime de 2000,00 / două mii,00 / lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 23.11.2023 și până la atingerea majoratului de către copii.

În rest, pretențiile reclamantului *****Iurie, se resping ca neîntemeiate .

Hotărârea, în partea ce vizează încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, urmează a fi executată imediat .

Se aduce la cunoștința părților că, până la reglementarea unui mecanism de către Parlament la art.108 din Codul familiei, pensia de întreţinere a copilului minor stabilită în formă fixă, se va indexa potrivit mecanismului de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public reglementat de articolul 13 alin.(2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998.

Se încasează de la Zgurean Vitalina, născută la ***** IDNP *****, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1969,96 / una mie nouă sute șasezeci și nouă,96 / lei, care urmează a fi achitată la contul : Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat, Codul IBAN : MD94TRGAAA14222001000000, Cod fiscal : 1006601000037 .

Se respinge ce neîntemeiată cererea reconvențională din 05.03.2024 înaintată de către reprezentantul lui *****, în persoana avocatului Igori Namolovan către *****Iurie, intervenient accesoriu Structura teritorială asistență socială Centru-Est Șoldănești

privind determinarea domiciliului copiilor minori comuni ai părților cu mama și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori comuni într-o sumă bănească fixă.

Se explică participanților la proces că, instanța va întocmi hotărîrea integrală, dacă în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii vor solicita în mod expres acest lucru, dacă în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii vor depune cerere de apel și dacă hotărârea judecătorească urmează să fie recunoscută și executată pe teritoriul altui stat.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Preşedintele şedinţei, judecător / semnătura / Elvira LAVCIUC

Copia corespunde originalului :
Judecător Elvira LAVCIUC

Președintele ședinței: Elvira Lavciuc